

Mən çox xoşbəxtəm ki, Bakı Dövlət Universitetinin məzunuyam...

Ümummilli Lider HEYDƏR ƏLİYEV

Qəzet 1929 -cu ildən nəşr olunur. Təsisçi: Bakı Dövlət Universiteti

31 avqust 2022-ci il

BAKİ UNIVERSİTETİ

MİLLİ TƏRƏQQİ ELM VƏ TƏHSİL OCAĞINDAN BAŞLAYIR

BDU Türkiyədə keçirilən "TEKNOFEST 2022"də təmsil olunub

→ Səh.2

BDU və Ankara Universiteti biotexnologianın qida təhlükəsizliyi və tibb sahəsində tətbiqi üzrə birgə fəaliyyət göstərəcək

→ Səh.13

Biologiya fakültəsinin əməkdaşları Qızlağac və Hirkan Milli Parkında tədqiqat aparıb

→ Səh.13

BDU-nun əməkdaşlarının təqdim etdiyi layihə Erasmus+Jean Monnet programı üzrə müsabiqənin qalibi olub

→ Səh.14

Azərbaycanda ilk dəfə urdu dilini öyrənənlər üçün rəngli və şəkilli formatda dərslik nəşr olunub

→ Səh.15

BDU Azərbaycanlı Tələbələr və Məzunlar Platformasının təhsil və karyera sərgisində

→ Səh.15

BDU ilə Ankara Universiteti arasında akademik əməkdaşlıq protokolu imzalanıb

→ Səh.2

Qazaxstanın Atrau Neft və Qaz Universitetinin rektoru ilə görüş

→ Səh.3

BDU-nun rektoru Gürcüstan səfiri ilə görüşüb

→ Səh.3

BDU-da COIA-2022 beynəlxalq elmi konfransı öz işinə başlayıb

→ Səh.4

BDU Azərbaycanlı Tələbələr və Məzunlar Platformasının təhsil və karyera sərgisində

→ Səh.15

BDU ilə Ankara Universiteti arasında akademik əməkdaşlıq protokolu imzalanıb

Avqustun 16-da Türkiyənin paytaxtı Ankara şəhərində Ankara Universiteti ilə Bakı Dövlət Universiteti arasında Akademik əməkdaşlıq protokolu imzalanıb. Protokolu BDU-nun rektoru Elçin Babayev və Ankara Universitetinin rektoru Necdet Ünűvar imzalayıb.

İmzalanma mərasimində Ankara Universitetinin rektoru Necdet Ünűvar protokolun əhəmiyyətindən bəhs edib, Azərbaycanın on qədim və böyük universiteti olan BDU ilə əməkdaşlığın gələcəkdə daha yüksək formada inkişaf etdiriləcəyinə əminliyini bildirib.

BDU-nun rektoru Elçin Babayev hər bir sahədə Azə-

baycan-Türkiyə münasibətlərinin qardaşlıq səviyyəsində olduğunu bildirərək, BDU-nun qardaş ölkənin ali təhsil müəssisələri ilə elm və təhsil sahəsində sıx əməkdaşlıq etdiyini qeyd edib. Türkiyənin ən qocaman universitetlərindən olan Ankara Universiteti ilə əməkdaşlığın hər iki universitet üçün səmərəli olacağına əminliyini ifadə edərək, gələcəkdə birgə layihələrin həyata keçirilməsi, akademik və elmi əməkdaşlığın perspektivlərindən bəhs edib.

İmzalanan protokolla universitetlər akademik və mədəniyyət sahələrində əməkdaşlıq etmək barədə razılığa gəliblər. Tərəflər təhsil və elm sahələrində birgə

tədqiqatlar aparacaq, akademik heyətin və tələbələrin mübadiləsi həyata keçirəcək, qarşılıqlı maraq doğuran sahələrdə ortaqlı elmi konfranslar, seminar və mühəzirələr və s. təşkil edəcəklər. Protokolda həmçinin təhsil, təlim və tədqiqat məqsədləri üçün təcrübə mübadiləsinin aparılması, müxtəlif elmi ədəbiyyatın, dövri və digər nəşrlərin mübadiləsinin həyata keçirilməsi də nəzərdə tutulur.

Qeyd edək ki, Ankara Universiteti əsası 1946-cı ildə qoyulub. Universitetin 19 fakültəsində 70 mindən çox tələbə təhsil alır. Tələbələrin təhsili ilə 3700 nəfərdən artıq akademik heyət möşəkul olur.

2022-ci ilin 29-30 sent-yabr tarixlərində Bakı Dövlət Universitetində akademik Rəfiqə Əliyevanın anadan olmasının 90 illiyinə həsr olunmuş "Nəzəri və təcrubi kimyanın müasir problemləri" mövzusunda Beynəlxalq elmi konfrans keçiriləcək.

Konfransın təşkilində əsas məqsəd müasir kimyanın fundamental və tətbiqi sahələri üzrə dünyannın müxtəlif universitet və elmi-tədqiqat institutlarında fəaliyyət göstərən tədqiqatçıları bir araya gətirmək, əldə edilmiş ən mühüm nəticələri müzakirə etmək, yeni prioritet istiqamətləri müyyəyənləşdirmek, bu sahədə elmi nailiyyətləri və təcrübələri paylaşmaq, habelə, əldə edilən nəticələrin təcrübədə tətbiqinin

Akademik Rəfiqə Əliyevanın anadan olmasının 90 illiyinə həsr olunmuş Beynəlxalq konfrans keçiriləcək

forma, metod və yollarını tapmaq və gənclərin elmə olan mərağını artırmaqdır.

Türkiyə, Pakistan, Almaniya, Ukrayna, Böyük Britaniya, Belçika, Portuqaliya, Litva, Çin, Hindistan, Vietnam, Polşa, Özbəkistan, Rusiya, Qazaxıstan, Gürcüstan kimi xarici ölkələrdən, ölkəmizin bir çox ali təhsil müəssisələri və elmi-tədqiqat institutlarından olan tədqiqatçıların iştirakı ilə keçiriləcək konfransda analitik kimya, ekoloji kimya və ətraf mühitin mühafizəsi, kimyanın tədrisi metodikası, perspektivli materialların sintezi, fiziki kimya və qeyri-üzvi materialşunaslıq kimi sahələr üzrə məruzələr dirləniləcək, müzakirələr aparılacaq.

Konfransda müxtəlif ölkələrdən olan dəvətli məruzəçilərin bu sahənin problemləri və alınmış ən son nəticələr üzrə məruzələri dirləniləcək.

BDU-nun rektoru Ankara Universitetinin Texnoparkında elmi-tədqiqat işlərilə tanış olub

Avqustun 12-də Bakı Dövlət Universitetinin rektoru Elçin Babayevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Türkiyənin Ankara Universitetinin Gölbaşında yerləşən Texnoparkında olub. Nümayəndə heyəti texnoparkda yerləşən şirkətləri ziyarət edib, onların nümayəndləri ilə danışqlar aparıb, həyata keçirilən layihə və araşdırılmalarla tanış olub.

Elmi tədqiqat əlaqələrinin genişləndirilməsi və beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi məqsədilə gerçəkləşən görüş çərçivəsində Türkiyə universitetlərinin elmi-tədqiqatlarının istehsalata tətbiqi istiqamətində əldə etdiyi nailiyyətlər öyrənilib. Ankara Universitetinin bu sahədə əldə etdiyi təcrübədən BDU-da bəhrələnmək, BDU-nun Texnoparkının qurulmasında mövcud təcrübədən yararlanmaq üçün şirkətlərin Universitet ilə birgə fəaliyyəti müzakirə olunub. Texnopark rəhbərliyi arasında mərkəzləri, icra olunan layihələr, icraçı şirkətlər haqqında geniş məlumat verib, müxtəlif innovativ layihələr nümayiş etdirilib. Tədqiqatlar ətrafında müzakirə aparılıb, əməkdaşlıq perspektivləri müzakirə olunub.

BDU ilə Türkiyənin Biləcik Şeyx Ədəbəli Universiteti arasında əməkdaşlıq memorandumu imzalanıb

Avqustun 28-də Bakı Dövlət Universiteti ilə Türkiyənin Biləcik Şeyx Ədəbəli Universiteti arasında əməkdaşlıq memorandumu imzalanıb.

Memorandumu BDU-nun rektoru Elçin Babayev və Biləcik Şeyx Ədəbəli Universitetinin rektoru Şükrü Beydemir imzalayıb.

İmzalanma mərasimində çıxış edən BDU-nun rektoru Elçin Babayev qonağı Azerbaycanın ən böyük və ilk ali təhsil müəssisəsi olan Bakı Dövlət Universiteti haqqında məlumat verib. Qeyd edib ki, 24 mindən artıq tələbəyə və 1500-dən çox professor-müləmmət heyətinə malik Universitetdə 16 fakültə, Qazax filiali, bir kolleç, bir lisey, iki elmi-tədqiqat institutu fəaliyyət göstərir. Son illər həyata keçirilən islahatlar nəticəsində BDU-nun Hirş indeksi 52-yə çatıb. Hazırda "Web of Science" bazasına ölkə üzrə daxil edilən məqalələrin 25, ali məktəblər arasında isə 40 faizi BDU-nun alimlərinə məxsusdur. Rektor qonağı BDU-nun Tədqiqat, İnnişaf və İnnovasiyalar üzrə Mükəmməllik Mərkəzinin fəaliyyəti, burada həyata keçirilən

Elçin Babayev BDU ilə Türkiyənin ali məktəbləri arasında əlaqələrin çox genişləndiriləcəkini, son günlər qardaş ölkənin bir neçə universiteti ilə əməkdaşlıq müqavilələrinin imzalandığını və müxtəlif istiqamətlərdə ortaq layihələr həyata keçiriləcəyini bildirib.

layihə və tədqiqatlar barədə də məlumat verib.

Elçin Babayev BDU ilə Türkiyənin ali məktəbləri arasında əlaqələrin çox genişləndiriləcəkini, son günlər qardaş ölkənin ali məktəbləri arasında əməkdaşlığın çox məhsuldar və faydalı olacağını bildirib. O, Biləcik Şeyx Ədəbəli Universiteti ilə əməkdaşlığın da uğurlu olacağına əminliyini ifadə edib.

müqavilələrinin imzalandığını və müxtəlif istiqamətlərdə ortaq layihələr həyata keçiriləcəyini bildirib. O, Biləcik Şeyx Ədəbəli Universitetinin rektoru Şükrü Beydemir də iki qardaş ölkənin ali məktəbləri arasında əməkdaşlığın çox məhsuldar və faydalı olacağını bildirib. O, təcrübə məbadiləsinin hər iki universitetin inkişafına

təhfə verəcəyini qeyd edib.

Memorandum BDU ilə Biləcik Şeyx Ədəbəli Universitetinin akademik struktur bölmələrində (fakültə, institut, kollec, lisey və s.) aparılan təlim-tədris prosesinin təkmilləşdirilməsi və beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması məqsədi ilə birgə fəaliyyəti, konfrans, sərgi, seminar, simpoziumların, qisamüddətli kurs, təlim və qarşılıqlı maraqlı doğuran sahələrdə digər tədbirlərin təşkili və keçirilməsini, əqli mülkiyyət hüquqları qorunmaqla elmi açıq informasiya və nəşrlərin mübadiləsini, elmi jurnallarda birgə nəşrləri, akademik programların, tədris planlarının və sillabusların təkmilləşdirilməsi üzrə fəaliyyəti, akademik, inzibati heyətin, tələbə, magistrant, doktorant və tədqiqatçıların mübadiləsini, magistratura və doktorantura dərəcələri üzrə birgə rəhbərlik istiqamətində əməkdaşlığı nəzərdə tutur.

BDU-nun rektoru Gürcüstan səfiri ilə görüşüb

Avqustun 1-də Bakı Dövlət Universitetinin rektoru Elçin Babayev Gürcüstan Respublikasının Azərbaycandakı səfiri Zurab Pataradze ilə görüşüb.

Görüşdə çıxış edən rektor Elçin Babayev bildirib ki, Azərbaycan və Gürcüstan arasında bütün sahələrdə, o cümlədən elm və təhsil sahəsində əlaqələr yüksələn xətlə inkişaf edir. Rektor qonağı Azərbaycanın ilk və ən qədim təhsil ocağı olan BDU-nun 103 illik zəngin tarixi, fəaliyyəti, strukturunu, burada həyata keçirilən tədris və elm prosesi barədə ətraflı məlumat verib.

Qeyd edib ki, BDU Azərbaycan universitetləri arasında Büyük Britaniyanın Times Higher Education (THE) jurnalı tərəfindən tərtib olunan və dünyannın ən nüfuzlu reytinglərində hesab edilən Dünya Universitetləri Reytingində (THE World University Ranking) yer alan yeganə universitetdir. Rektor vurğulayıb ki, BDU-nun inkişaf strategiyasının əsas prioritetlərdən biri də beynəlxalq elm və təhsil təşkilatları, dünyanın nüfuzlu universitetləri və elm qurumları ilə əlaqələrin

genişləndirilməsidir. Dost və qonşu Gürcüstan Respublikasının ali təhsil müəssisələri ilə qarşılıqlı əlaqələrin qurulması, təcrübə mübadiləsinin aparılması, ikili diplom proqramlarının imzalanması bu baxımdan maraq doğurur.

Gürcüstan Respublikasının Azərbaycandakı səfiri Zurab Pataradze qəbulu görə minnətdarlığını bildirib, iki dövlət arasında münasibətlərin inkişaf-

da elm və təhsil sahəsində əlaqələrin önəmli rola malik olduğunu vurğulayıb. Səfir işgaldən azad olunan ərazilərdə aparılan geniş quruculuq işləri ilə yaxından tanış olduğunu, Şuşaya səfər etdiyini qeyd edib.

Görüşdə BDU və Gürcüstan universitetləri arasında əlaqələrin perspektivləri və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər müzakirə olunub.

Qazaxıstanın Atırau Neft və Qaz Universitetinin rektoru ilə görüş

Avqustun 2-də Bakı Dövlət Universitetinin rektoru Elçin Babayev Qazaxıstanın Atırau Neft və Qaz Universitetinin rektoru Gülzada Şakulikova ilə görüşüb.

Görüşdə rektor Elçin Babayev bildirib ki, BDU-da təhsil, elm, sənaye və biznes vəhdətində müxtəlif sahələr üçün yüksək ixtisaslı mütəxəssislər hazırlanır. Bu baxımdan beynəlxalq əməkdaşlığı, dünyyanın qabaqcıl universitetləri və elmi müəssisələri ilə əlaqələri inkişaf etdirməyə və onların təcrübəsindən yaralanaraq elm və təhsil sahəsində innovasiyaların tətbiqinə xüsusi önem verilir.

Rektor türk dövlətlərinin, o cümlədən Qazaxıstanın ali məktəbləri ilə qarşılıqlı əlaqələrin genişlənməsinin xalqlarımız arasında münasibətlərin inkişafına xüsusi töhfə verdiyini vurğulayıb. O, BDU-nun artıq Qazaxıstanın iki universiteti ilə ikili diplom proqramı həyata keçirdiyini, Universitetdə Abay Kunanbayev adına Qazax Mərkəzinin fəaliyyət göstərdiyini bildirib.

Atırau Neft və Qaz Universitetinin rektoru Gülzada Şakulikova isə rəhbərlik etdiyi ali təhsil müəssisəsinin artıq "Tədqiqat universiteti" statusu aldığını qeyd edib. O, Atırau Neft və Qaz Universitetində universitet-sənaye əlaqələrinin geniş olęđunu, müasir dövrün tələblərinə cavab verən bir neçə müasir elmi-tədqiqat laboratoriyasının fəaliyyət göstərdiyini bildirib. BDU ilə kimya, informasiya texnologiyaları, ekologiya və mühəndislik sahələrində əməkdaşlıq edilə biləcəyini vurğulayan Gülzada Şakulikova rektor Elçin Babayevi Atırau Neft və Qaz Universitetinə dəvət edib.

Görüşdə BDU və Atırau Neft və Qaz Universiteti arasında elm və təhsil sahəsində əlaqələrin genişləndirilməsi, tələbə-müəllim mübadiləsinin və ikili diplom proqramının həyata keçirilməsi barədə müzakirələr aparılıb.

BDU-nun rektoru İzmir Yüksək Texnologiya Institutunda müzakirələr aparıb

Avqustun 19-da Bakı Dövlət Universitetinin rektoru Elçin Babayevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti İzmir Yüksək Texnologiya Institutunda olub.

Görüşdə BDU-nun rektoru Elçin Babayev Universitetdə təhsil və tədris prosesi, elmi tədqiqatlar, yeni innovativ layihələr haqqında məlumat verib. Qardaş Türkiyə universitetləri ilə BDU arasında təhsil-elm-innovasiya istiqamətində geniş və faydalı əlaqələrdən bəhs edib. 2022-ci ildə BDU-da İzmir Yüksək Texnologiya İnstitutu ilə imzalanmış əməkdaşlıq müqaviləsinin əhəmiyyətinə diqqət çəkib, əməkdaşlıq çərçivəsində görülən işlərdən söz açıb.

İzmir Yüksək Texnologiya Institutunun rektoru Yusuf Baran ikitorəfli əməkdaşlığın genişləndirilməsini, universitetlər arasında tələbələrin, akademik və inzibati heyətin mübadiləsinin, eyni zamanda birgə elmi-tədqiqat layihələrinin daha da gücləndirilməsinin vacibliyini qeyd edib.

Görüş zamanı universitetlər arasında mövcud akademik və elmi əlaqələrin genişləndirilməsi, təhsil və tədqiqat sahəsində əməkdaşlığın perspektiv-

müştərək layihələrin icra ediləsi, akademik, elmi və mədəni mübadilə imkanlarının inkişafı, elmi-tədqiqat işlərində əməkdaşlıq, təhsilin bütün səviyyələrində kadrların mübadiləsinin həyata keçirilməsi və qarşılıqlı maraq doğuran digər sahələrdə müxtəlif tədbirlərin, o cümlədən elmi konfranslar, sərgilər, seminarlar, simpoziumlar və təlimlərin birgə keçirilməsi müzakirə olunub.

Qeyd edək ki, 2022-ci ildə BDU ilə İzmir Yüksək Texnologiya İnstitutu arasında əməkdaşlıq müqaviləsi imzalanıb. 1992-ci ildə əsası qoyulmuş İzmir Yüksək Texnologiya İnstitutu Türkiyənin mühəndislik sahəsində nüfuzlu ali məktəblərindən. İnstitutda tədris ingilis dilində aparılır. 6241 tələbə təhsil alır. 18 bakalavr, 27 magistr və 19 doktorantura proqramı üzrə kadr hazırlığı həyata keçirilir.

BDU ilə Qazaxıstanın Jetisu Dövlət Universiteti arasında əlaqələr müzakirə olunub

Avqustun 5-də Qazaxıstanın İlyas Jansuqrov adına Jetisu Dövlət Universitetinin prorektoru Tokseit Dias Esbayuli Bakı Dövlət Universitetinin qonağı olub. Görüşdə iştirak edən BDU-nun elm və innovasiyalar üzrə prorektoru Hüseyin Məmmədov son illər ölkəmizdə təhsilin və elmin inkişafından, o cümlədən BDU-nun fəaliyyəti və beynəlxalq əlaqələrindən, türkəlli ölkələrin universitetləri ilə əməkdaşlıqdan bəhs edib.

Tokseit Dias Esbayuli ölkələrimiz arasında siyasi, iqtisadi, təhsil, mədəniyyət və digər sahələrdə əlaqələrin inkişaf etdiyini söyləyib. Təmsil etdiyi qurumun fəaliyyəti barədə ətraflı məlumat verərək, görüşün möqsədi sırasında elm,

təhsil və innovativ texnologiya sahələrində qarşılıqlı əlaqələrin genişləndirilməsinin xüsusi əhəmiyyət kəsb etdiyini diqqətə çatdırıb.

Qarşılıqlı müzakirə formatında keçirilən görüşdə BDU ilə Jetisu Dövlət Universiteti arasında elm-tehsil əlaqələrinin daha da inkişaf etdirilməsi istiqamətində fikir mübadiləsi aparılıb. Türk dünyası universitetlərinin əməkdaşlığının genişləndirilməsi, perspektivləri müzakirə olunub.

Ənənəvi olaraq təşkil olunan və üç gün davam edən tədbir idarəetmə və optimallaşdırma sahəsində dönyanın müxtəlif ölkələrindən olan tədqiqatçıların elmi nəticələri müzakirə etmələri, fikir mübadiləsi aparmaları üçün faydalı platforma rolunu oynayır.

COIA konfranslar silsiləsi 2005-ci ildə Azərbaycanda start götürüb; 2005, 2008, 2015, 2018 və 2020-ci illərdə Bakıda, 2011-ci ildə Türkiyədə - Bilkənt Universitetində, 2013-cü ildə isə Bolqarıstanda - Sofiya Texniki Universitetində keçirilib. Beynəlxalq tədbir Bakıda 6-ci dəfədir təşkil olunub.

"Hilton" oteldə keçirilən konfransın açılış mərasimində Rəqəmsal inkişaf və Nəqliyyat nazirinin müavini Rövşən Rüstəmov çıxış edərək bildirib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev öz siyasetində elm, təhsil, ixtisaslı kadrların hazırlığı istiqamətini mühüm hesab edir. Bunun nəticəsidir ki, Azərbaycanda ölkənin davamlı iqtisadi-siyasi inkişafı üçün ixracyonümlü, rəqabətdəvamlı, elmtutumlu məhsulların istehsalı əsas məsələlərdəndir. Nazir müavini əlavə edib ki, "Sənaye Tətbiqli İdarəetmə və Optimallaşdırma" beynəlxalq konfrans uzun illərdir uğurla təşkil olunur. Böyük nüfuz qazanmış tədbir elmi-texniki kadrların hazırlanması və səviyyəsinin yüksəldilməsi, beynəlxalq əlaqələrin və əməkdaşlığın yaradılması, bирgə elmi tədqiqatların həyata keçirilməsi, təcrübə mübadiləsi kimi məqsədlərə xidmət edir.

BDU-nun rektoru Elçin Babayev çıxış edərək konfransın işinə uğurlar arzulayıb. Rektor nitqində bildirib ki, Azərbaycanda dünya elminin tələblərinə cavab verən tədqiqatların aparılması, elmi-texniki potensialın inkişafı, eləcə də yüksəkxitəsləti kadrların hazırlanması dövlət siyasetinin prioritet istiqamətlərindəndir. Ölkəmizin davamlı inkişafı, iqtisadi-

BDU-da COIA-2022 beynəlxalq elmi konfransı öz işinə başlayıb

Avqustun 24-də Rəqəmsal Inkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin dəstəyi, Bakı Dövlət Universitetinin təşkilatçılığı ilə "Sənaye Tətbiqli İdarəetmə və Optimallaşdırma" mövzusunda 8-ci beynəlxalq elmi konfrans (COIA-2022) öz işinə başlayıb.

di, siyasi və hərbi qüdrəti təhsilin keyfiyyəti və səviyyəsi, həmçinin ölkənin elmi potensialı və bu sahələrdəki uğurları ilə bilavasitə bağlıdır. Hazırda BDU-da 16 fakültə, 120 kafedra, 2 elmi-tədqiqat institutu, Tədqiqat, Inkişaf

xəssislərin hazırlanması istiqamətində ABŞ, Almaniya, Fransa, İsrail, İsviç, Qazaxıstan və s. kimi ölkələrin qabaqcıl 8 universitet və institut ilə bakalavriat, magistratura, doktorantura pilləsi üzrə beynəlxalq ikili diplom

və innovasiyalar üzrə Mükəmməllik Mərkəzi, bir neçə elmi-tədqiqat laboratoriyası, elmi kitabxana, 5 muzey, 5 beynəlxalq institut və mərkəz, 1 filial, 1 kolleç və 1 lisey fəaliyyət göstərir.

BDU ölkəmizdə "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliliyinin artırılması üzrə Dövlət Programı"na uyğun olaraq dünya elminin qabaqcıl elmi və təlim-tədris nəqliyyatlarından istifadə etməklə əmək bazarının tələblərinə uyğun kreativ düşüncəli müte-

proqramlarını tətbiq edir. Tələbələr elmi fəaliyyətdə fəal iştirak edirlər - yeni yaradılmış Tələbə Elmi-Texniki Yaradıcılıq Mərkəzində BDU tələbələrinin bilavasitə iştirakı ilə müxtəlif layihələr həyata keçirilir. Təsadüfi deyil ki, BDU-nun sənaye müəssisələri ilə əlaqələrinin inkişafı nəticəsində son 2 ildə 30-a yaxın milli və beynəlxalq qrant və müqavilə əsasında layihə həyata keçirilib, 80-dən çox tələbə, doktorant, gənc tədqiqatçı layihələrdə təmsil olunub.

***

olunan məruzələrin, aparılan elmi müzakirələrin uğurlu nəticələr verəcəyinə əminliyini ifade edib. Rektor Elçin Babayev bu günün tarixi gün olduğunu bildirib, Azərbaycan Ordusunun Ləçən şəhərinə yerləşməsi münasibətilə konfrans iştirakçılarını törik edib. BDU-nun nəzdində Tət-

biqi Riyaziyyat Elmi-Tədqiqat İnstitutunun direktoru Fikrət Əliyev ənənəvi olaraq təşkil olunan və üç gün davam edən tədbirdə idarəetmə və optimallaşdırma sahəsində dönyanın müxtəlif ölkələrindən olan tədqiqatçıları tərəfindən 299 elmi məqalənin təqdim olunduğunu bildirib. Bağlanış mərasimində Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin idarəetmə Sistemləri İnstitutunun baş direktoru Əli Abbasov, Rəqəmsal Inkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin şöbə müdürü Şahin İsmayılov, Marağa Universitetinin professoru Əli Şükri, Doğu Akdeniz Universitetinin Riyaziyyat kafedrasının müdürü, professor Nazim Mahmudov çıxış edərək konfransın işini yüksək dəyərləndirib, təşkilatçılara və Universitet roh-

mi-tədqiqat institutlarında və Mükəmməllik Mərkəzində bütün imkanlar yaradılır. BDU-nun əsas missiyası tələbələrin mürəkkəb problemlərin həllinə innovativ və yaradıcı yanaşmalarına imkan verəcək "Tədqiqat Universiteti" kontekstində təhsil və elmi tədqiqatların yenidən formalşdırılmasıdır. Açıılış mərasimindən sonra beynəlxalq elmi konfransın bölmə iclasları BDU-da davam edib. "COVID-19" pandemiyası ilə əlaqədar olaraq builki konfrans hibrid formatda - onlayn və əyani şəkildə keçirilib. Tədbirdə 30-dək ölkənin - Azərbaycan, Türkiyə, ABŞ, Hindistan, Rusiya, İran, Ukrayna, Özbəkistan, Oman, Mərakeş, Qazaxıstan, Qırğızistan, Misir və s. kimi ölkələrin tanınmış alimlərinin "İdarəetmə nəzəriyyəsi", "Optimallaşdırma", "İntellektual sistemlər", "Faizi idarəetmə", "Şəbəkə və telekommunikasiya", "Ədədi və hesablama metodları", "Riyazi modelləşdirmə və simulyasiya", "Sənaye və iqtisadiyyatda tətbiqlər", "İdentifikasiya", "Fiziki problemlərdə optimallaşdırma prosedurlarının tətbiqi" kimi sahələr üzrə məruzələri dinlənilib. Konfrans materialları Web of Science bazasına daxil ediləcəkdir.

bərliyinə minnətdarlıq ediblər. Qeyd edək ki, konfransda Azərbaycan, Türkiyə, ABŞ, Hindistan, Rusiya, İran, Ukrayna, Özbəkistan, Oman, Morokko, Qazaxıstan, Qırğızistan, Misir və s. kimi ölkələrin tanınmış alimlərinin "İdarəetmə nəzəriyyəsi", "Optimallaşdırma", "İntellektual sistemlər", "Faizi idarəetmə", "Şəbəkə və telekommunikasiya", "Ədədi və hesablama metodları", "Riyazi modelləşdirmə və simulyasiya", "Sənaye və iqtisadiyyatda tətbiqlər", "İdentifikasiya", "Fiziki problemlərdə optimallaşdırma prosedurlarının tətbiqi" kimi sahələr üzrə məruzələri dinlənilib. Konfrans materiallarının Web of Science bazasına daxil ediləcəyi nəzərdə tutulur.

COIA-2022 Beynəlxalq elmi konfransı başa çatıb

Avqustun 27-də Rəqəmsal Inkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin dəstəyi, Bakı Dövlət Universitetinin təşkilatçılığı ilə "Sənaye tətbiqli idarəetmə və optimallaşdırma" (The 8th International Conference on Control and Optimization with Industrial Applications) mövzusunda 8-ci Beynəlxalq elmi konfransın (COIA-2022) bağlanış mərasimi keçirilib. BDU-nun rektoru Elçin Babayev üç gün davam edən konfransın işini yüksək qiymətləndirib, bölmə iclaslarında təqdim

Türkiyənin "Letgen Biotechnology" şirkətinin rəhbəri BDU-da seminar keçirib

Avqustun 11-də Türkiyə Respublikasının "Letgen Biotechnology" şirkətinin rəhbəri Fahrettin Özcan Bakı Dövlət Universitetinin Tədqiqat, İnkışaf və İnnovasiyalar üzrə Mükəmməllik Mərkəzinin əməkdaşları üçün biotexnologiya sahəsində ən son yeniliklər, biotexnologiyanın tibb, kənd təsərrüfatı və qida təhlükəsizliyi sahəsində tətbiqinə dair seminar keçirib.

Seminarda həmcinin fundamental elmin sənayedə tətbiqi, innovasiyaların kommersiyallaşdırılması istiqamətindəki mərhələlər geniş müzakirə edilib.

Təlim zamanı PCR texnologiyasının tibb, qida təhlükəsizliyi və kənd təsərrüfatında istifadəsi haqqında ətraflı məlumat verilib. Eyni zamanda DNA və protein əsaslı diaqnostik dəstlə-

rin müqayisəli təhlili aparılıb. Görüşdə biotexnologiya sahəsində startap şirkətlərin texnopark imkanlarından istifadəsinin faydaları da müzakirə edilib.

BDU-nun 1129 bakalavr və magistrantı yay semestri dərslərində iştirak edir

Bakı Dövlət Universitetində 2021/2022-ci tədris ilində bakalavriat və magistratura səviyyələrində təhsil alan tələbə və magistrantların fənlər üzrə akademik borcların lağv edilməsi və ya müvəffəqiyyət qazanılan fəndən qiyətin yüksəldilməsi məqsədilə müraciətlərini nəzərə alaraq, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2013-cü il 24 dekabr tarixli 348 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat və magistratura səviyyələrində kredit sistemi ilə tədrisin təşkili Qaydaları"na əsasən yay semestri təşkil edilib.

Elmi Şuranın 08 iyul 2022-ci il tarixli 08 nömrəli qərarına əsasən, BDU-da yay semestriinin ənənəvi qaydada və "Blackboard" elektron tədris platforması vasitəsilə onlayn

şəkildə 25 iyul tarixindən 6 həftə ərzində keçirilməsi nəzərdə tutulub. Ümumilikdə yay semestri dərslərində 206 fənn üzrə 1104 bakalavr və 25 magistr iştirak edir.

BDU Türkiyədə keçirilən "TEKNOFEST 2022"də təmsil olunub

Bakı Dövlət Universiteti Türkiyənin Samsun şəhərində avqustun 30-da keçirilən "TEKNOFEST 2022" Aerokosmik və Texnologiya Festivalında təmsil olunub.

"TEKNOFEST Azərbaycan" festivalında "Aqrar texnologiyalar" və "Sosial yönümlü texnologiyalar" kateqoriyaları üzrə qalib (II, III yer) olan BDU-nun "Demetra" və "Nano" komandaları öz layihələrini Universitet üçün ayrılmış stenddə təqdim edib, layihələr haqqında ziyarətçilərə və müxtəlif investor şirkətlərə məlumat veriblər.

Festival iştirakçılarına həmcinin BDU haqqında bukletlər də təqdim olunub.

BDU təmsilçiləri festivala qatılan universitetlərin layihələri ilə yaxından tanış olub. Universitetlərin əməkdaşları və tələbələrinə BDU, Tələbə Elmi-Texniki Yaradıcılıq Mərkəzi və burada həyata keçirilən layihələr haqqında ətraflı

Mayın 26-29-da "TEKNOFEST" ilk dəfə Türkiyədən kənardan - Azərbaycanda keçirilib.

"TEKNOFEST Azərbaycan" festivalını 300 minə yaxın ziyarətçi izləyib.

məlumat verilib, müxtəlif istiqamətlərdə əməkdaşlıq imkanları ilə bağlı müzakirələr aparılıb.

Qeyd edək ki, avqustun 30-da Türkiyənin Samsun şəhərində "TEKNOFEST 2022" Aerokosmik və Texnologiya Festivalının rəsmi açılışı olub.

Rəqəmsal İnkışaf və Nəqliyyat Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə ölkəmiz festivalda 300 kvadratmetr ərazini əhatə edən milli pavilyonla təmsil olunub.

"TEKNOFEST Azərbaycan"ın qalibi olmuş 16 komanda Samsun şəhərində keçirilən festivalda iştirak edir və layihələrini ziyarətçilərə təqdim edir. "TEKNOFEST 2022" Aerokosmik və Texnologiya Festivalı sentyabrın 4-dək davam edib.

"TEKNOFEST" Türkiyə Respublikası Sənaye və Texnologiya Nazirliyi ilə Selçuk Bayraktarın rəhbərlik etdiyi Türkiye Teknoloji Takımı Vakfinin (T3 Vakfi) birləşməsi təşkilatçılığı, qardaş ölkənin 60-dan çox dövlət qurumu, ali məktəbi və özəl şirkətinin tərəfdashlığı ilə 2018-ci ildən etibarən hər il keçirilir.

Mayın 26-29-da "TEKNOFEST" ilk dəfə Türkiyədən kənardan - Azərbaycanda keçirilib. "TEKNOFEST Azərbaycan" festivalını 300 minə yaxın ziyarətçi izləyib. Festival çərçivəsində 3 beynəlxalq tödbir və 8 texnoloji müsabiqə təşkil olunub.

BDU məzunları AQTA-da işə qəbul ediləcək

Avqustun 11-də Bakı Dövlət Universitetində Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin müəssisələrinin iştirakı ilə Biologiya fakültəsinin məzunlarının iş imkanlarının dəyərləndirilməsi və onların gələcək inkişafının təmin edilməsi məqsədilə görüş təşkil edilib.

Görüşdə ümumilikdə biotexnologiya, molekulyar biologiya, gene-

tika, mikrobiologiya, biokimya və entomologiya ixtisasları üzrə təhsil almış 26 məzun iştirak edib.

Müsahibədə uğurla keçmiş məzunların Agentliyin tabeliyində Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi İnstitutunda könüllülük fəaliyyəti və təcrübə proqramlarına cəlb olunması, eləcə də işə qəbul edilməsi nəzərdə tutulub.

"Biologiyada elmi nailiyyətlər və çağırışlar" mövzusunda 11-ci beynəlxalq elmi konfrans keçiriləcək

2022-ci ilin 13-14 oktyabr tarixlərinin BAKI Dövlət Universitetində "Biologiyada elmi nailiyyətlər və çağırışlar" mövzusunda 11-ci beynəlxalq elmi konfrans keçiriləcək.

Konfrans müasir biologiyanın fundamental və tətbiqi sahələri üzrə dönyanın müxtəlif ölkələrindən tədqiqatçıları bir araya gətməklə əldə edilmiş ən mühüm nəticələri müzakirə etməyə, yeni prioritət istiqamətləri müəyyənləşdirməyə imkan verəcək, təhsil və elmi tədqiqatçıların əlaqələndirilməsinə, bu sahədəki bilik və bacarıqların optimallaşdırılmasına, habelə elmi əlaqələrin genişləndirilməsinə xidmət edəcək.

16 xarici ölkədən (Türkiyə, Fransa, İspaniya, Serbiya, Bolqarıstan, Pakistan, Hindistan, Belarus, İran, Nigeriya, Özbəkistan, Rusiya, Argentina, Braziliya, Qazaxıstan, Gürcüstan), ölkəmizin bir çox ali təhsil müəssisələri və elmi-tədqiqat institutlarından olan tədqiqatçıların iştirakı ilə keçiriləcək konfransda genetika, molekulyar biologiya, mikrobiologiya, biofizika, biokimya, fiziologiya, nanobiotexnologiya, botanika, flora müxtəlifliyinin mühafizəsi, zoologiya və akvakulturalar, canlı sistemlərin ekologiyası kimi sahələr üzrə məruzələr diniñələcək, müzakirələr aparılacaq. Müxtəlif ölkələrdən olan dəvəti məruzəçilərin bu sahənin problemləri və alınmış ən son nəticələr üzrə çıxışları gözlənilir.

BDU alimlərinin məqaləsi yüksək impakt faktorlu jurnalda dərc olunub

Bakı Dövlət Universitetinin Tədqiqat, İnkışaf və İnnovasiyalar üzrə Mükəmməllik Mərkəzinin Nanoarşadırmalar elmi-tədqiqat laboratoriyasının əməkdaşları Lale Qəhrəmanlı, Mustafa Muradov, Qönçə Eyvazova və Kimya fakültəsinin Yüksəkmolekullu birləşmələr kafedrasının müəllimi Ofeliya Balayevanın "Sonokimyevi və SİLAR üsulu ilə alınan nanomaterialların struktur, optik və elektrik xassələri" ("Structural, Optical, and Electric Properties of CdxZn1-xS nanomaterials by Sonochemical and Silar Methods") adlı məqaləsi təsir faktoru (impact factor) 3.543 olan "Journal of Inorganic and Organometallic Polymers and Materials" beynəlxalq jurnalında dərc olunub. Məqalədə ilk dəfə olaraq sonokimyevi və SİLAR üsulu ilə alınan nanomaterialların dielektrik xassələri alınma üsulundan, tərkibindən, sintez temperaturundan asılı olaraq, eləcə də hər iki üsul ilə alınmış nanokompozitlərin optik və quruluş xassələri müqayisəli şəkildə analiz edilib.

"BDU bizim üçün böyük imkanlar açdı"

2021-2022-ci tədris ili üzrə Bakı Dövlət Universitetini 4120 bakalavr, 844 magistratura pilləsi olmaqla ümumilikdə 4964 tələbə bitirib.

Bugünkü müsahiblərimiz bakalavr pilləsini fərqlənmə ilə bitirən məzunlarımızdır.

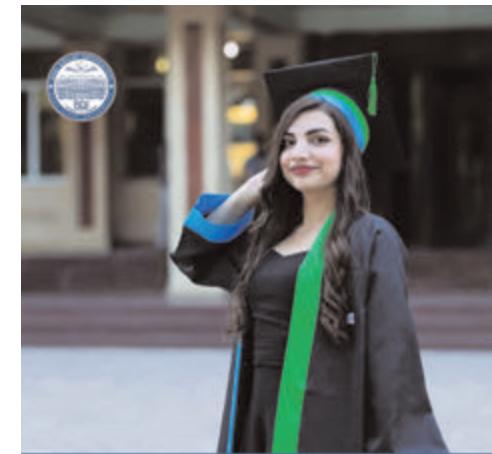
Bakalavr məzunumuz
Abbasova Nurane

Bakalavr məzunumuz
Şəbnəm Purməhəmməd Əbdollahi

Bakalavr məzunumuz
Şəhla Salahova

Bakalavr məzunumuz
Fizzə Məmmədova

Şərqsünaslıq fakültəsinin məzunu Nurane Abbasova:

"Hələ 12 yaşında olarkən Koreya və Koreya dilinə yaranan marağım taleyimi Bakı Dövlət Universiteti (BDU) ilə birləşdirdi. Universitetdə oxuduğum dörd il ərzində həyatım çox dəyişdi. Bütün bu dəyişiklikləri öz xəyalıma addım-addım çatmaqdə mənə kömək edən əziz universitetimə borcluyam. BDU-nun bizim üçün yaratdığı imkanlar və müəllimlərim sayəsində öz arzularımı doğru addımlayıram. Müəllimlərimiz ancaq ixtisasımıza yaxşı yiyələnməyə deyil, eləcə də vətənpərvər və dürüst insan olaraq böyüüməyimizə bizi sövq edib. Universitet illərində Asiya ölkələri ilə bağlı keçirilən müxtəlif və rəngarəng tədbirlər sayəsində nəinki Koreya, həmçinin Yaponiya, Çin və digər Asiya ölkələri haqqında da biliklər əldə etdim. Bu il doğma Şərqsünaslıq fakültəmizin yaranmasından tam 100 il keçir. Şərqsünaslıq fakültəsinin 100 illik yubileyində fakültə birincisi olaraq məzun olmaq mənim üçün şərəfdır. Gələcəyə doğru daha iri addımlarla öz universitetimin adı-

nı daim yüksəltmək üçün əlimdən gələni edəcəyəm. Mən fəxr edirəm ki, BDU-nun Şərqsünaslıq fakültəsinin məzunuyam."

Fizika fakültəsinin məzunu Şəbnəm Purməhəmməd Əbdollahi:

"Mən 2018-ci ildə BDU-nun Fizika fakültəsinin ingilis dili bölməsinə bakalavr təhsili üzrə qəbul olunmuşam. Azərbaycanın ilk və ən nüfuzlu universitetlərindən birində təhsil ala bilmək imkanı inanılmaz dərəcədə qürurverici hissdir. Universitetdə yüksək səviyyədə təşkil olunan təhsil, müəllim və professor heyəti, qrup yoldaşları, xidmət heyəti, təşkil olunan saysız-hesabsız tədbirlər, elmi seminarlar mənim universitetə bağlılığını daha da artırırdı. Bu dörd ildə BDU mənim üçün öz evim qədər doğma idi. BDU xarici tələbələrinə də həmişə qayğı ilə yanaşıb. Buna görə də universitetdən məzun olarkən qürur hissi ilə yanaşı böyük bir kədər də qəlbimdə yer alır. Cənubi həyatımın ən gözəl dörd ilini mənim üçün BDU yaratmışdı."

Geolojiya fakültəsinin məzunu Şəhla Salahova:

"2022-ci il arzuladığım BDU-nun Geolojiya fakültəsinin birinci-lük bitirməyin qürurunu yaşayıram. Hər bir gəncin arzusudur ki, uğurlu tələbəlik həyatı yaşasın və keçirdiyi tələbəlik illeri qazandığı uğurları ilə yaddaqalan olsun. BDU mənə sadəcə uğurlu gələcək deyil, həmçinin özgürvən, insanları daha yaxşı tanıma və ünsiyyət qurma bacarığı, mükəmməl xatırələr və çox dəyərli insanlar qazandırıb. İxtisasım üzrə Azərbaycanın təcrübəli, işinə ömrünü həsr etmiş professor-müəllim kollektivindən dərs almışım ayrı bir qürurverici hissdir. Təhsil aldığım müddətdə verdikləri dəyərli məsləhətlərə görə müəllimlərimə minnətdərliğimi bildirirəm və mənə olan inamlarını həmişə doğrultmağa çalışacağam. BDU ailəsinin üzvü olan hər bir tələbə kimi bu ailədə mən də olduğum üçün fəxr edirəm. BDU ailəsinə yeni daxil olacaq hər bir tələbəyə uğurlar həyatımın ən gözəl dörd ilini mənim üçün BDU yaratmışdı."

Tarix fakültəsinin məzunu (SABAH qrupları) Fizzə Məmmədova:

"Bəzi qərarlar insanın həyatında köklü dəyişikliklərə səbəb olur. Bu baxımdan həmin qərarı verərkən ətrafımızdakı insanlarla məsləhətəşmək, seçimlərlə bağlı araşdırma etmək gərəklidir. Gələcək peşə seçimi də belə qərərlərdən biridir. Ancaq mənə görə bununla bərabər daha önəmlı bir nüans var, təhsilini hansı universitetdə alacağın. Mənim ixtisası seçim fikrim 6-cı sinifdə artıq formallaşmışdı. Universitet fikri isə belə bir məfhumun varlığını bildirməmişdi. BDU-də hələlizlərində dəlaşmağın özü bələ kifayət qədər maraqlı hadisələrə səbəb olurdu. BDU haqqında saysız xatırələrim və düşüncələrim var. Sonluq nə qədər şablon olsa da, səmimi söylədiyimi əmin edərək bunları demək istəyirəm: "Tələbə kimi yenidən oxumaq imkanım olsa, yenə də BDU-nu seçərdim".

Nərimən Əsədova,
Güləbə Məmmədzadə

BDU fikrində təkid etdim. BDU-da təhsil aldığım müddətdə elə müəllimlərin mühəzirələrini dinləmək imkanı əldə etdim ki, təkcə onların dərsində iştirak etmək belə bir universitet bitirməyə bərabərdir. Bu baxımdan yanaşsaq, mən özümü ən azı 10 universitet bitirmiş kimi hiss edirəm. BDU-da təhsil aldığım müddətdə həm pandemiya, həm də Vətən müharibəsinin şahidi olan tələbələr kimi, müəllim kollektivinin mütəmadi dəstəyini gördüyüüm bildirməliyəm. SABAH qruplarında təhsil aldığım müddətdə hər zaman dərslərə yaradıcı yanaşmağımız tələb olunurdu. BDU dəhlizlərində dəlaşmağın özü belə kifayət qədər maraqlı hadisələrə səbəb olurdu. BDU haqqında saysız xatırələrim və düşüncələrim var. Sonluq nə qədər şablon olsa da, səmimi söylədiyimi əmin edərək bunları demək istəyirəm: "Tələbə kimi yenidən oxumaq imkanım olsa, yenə də BDU-nu seçərdim".

"AzMUN" programı çərçivəsində məlumat sessiyası keçirilib

liyyətini inkişaf etdirir, eyni zamanda onlarda təmsil olunduqları nümayəndə heyətini düzgün təqdim etmək vərdişləri aşılıyır.

Cıxışlarda həmçinin Azərbaycanda BMT Modeli Hərəkatının fəaliyyətinə toxunulub, natiqlər, ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində BMT Modeli klublarının yaradılması, konfransların keçirilməsi və klublara üzv gənclərin şəbəkəsinin genişləndirilməsinin vacibliyini qeyd ediblər. Eyni zamanda AzMUN Programının gələcək fealiyyət planı açıqlanıb. Plana görə, BMT Modeli konfranslarının keçirilməsi,

BMT Modeli klublarının şəbəkələşmə görüşləri, həmçinin ekspertlərlə təlimlər nəzərdə tutulub. Daha sonra tələbələr arasında İsrail-Fələstin münaqişə mövzusunda keçirilən qısa simulyasiya oyunu gənclər tərəfindən böyük maraqla qarşılanıb. Simulyasiya zamanı gənclər müxtəlif ölkələrin nümayəndələri rolda çıxış edərək təmsil etdikləri ölkələrin sözügedən münaqişə barədə olan mövqelərini bildiriblər.

Qeyd edək ki, BMT Modeli konfranslarında iştirak tələbələrə ictimai nitq, diplomatiya, liderlik bacarıqları qazandırır. Bundan əlavə, onlara BMT-nin orqanlarının iş prinsipi ilə tanış olmaq, ölkəmizi beynəlxalq arenada təmsil etmək ixtiqamətində təcrübə toplamaq imkanı yaradılır.

M illi kimliyimizin açar sözü, bulaq suyu kimin saf və axıcı, tariximiz qadır zəngin... Bu, bizim Ana dilimizdir. Milli sərvətimiz, müstəqilliyimizin əsas sütunlarından biri. Dilimizin ən böyük vurğunu və hamisi, Ümummilli lider Heydər Əliyevin də dediyi kimi, "Ana dilimiz müstəqil Azərbaycanın, Azərbaycan xalqının ən böyük milli sərvətidir. Mən fəxr edirəm ki, türk dillərinə mənsub olan Azərbaycan dili bu qadır bədii ifadələrlə doludur və biz həyatın bütün sahələrinə aid olan fikirlərimizi öz ana dilimizdə ifadə edə bilərik. İnkışaf etmiş zəngin dil mədəniyyətinə malik olan xalq ayılmazdır, ölməzdir, böyük gələcəyə malikdir. Ona görə də xalqımıza ulu babalardan miras qalmış bu ən qiymətli milli sərvəti hər bir Azərbaycan övladı göz bəbəyi kimi qorunmalı, daim qayğı ilə əhatə etməlidir. Bu onun müqəddəs vətəndaşlıq borcudur".

Bu gün Azərbaycan Əlifbası və Azərbaycan Dili Günüdür. Ümummilli lider Heydər Əliyevin imzaladığı 9 avqust 2001-ci il tarixli 552 nömrəli fərmanla hər il avqust ayının 1-i ölkəmizdə Azərbaycan Əlifbası və Azərbaycan Dili Günü kimi qeyd edilir.

Ulu öndər həmin fərmanı latin qrafikali Azərbaycan əlifbasına keçidin ölkəmizdə 2001-ci ilin avqustunda bütövlükde temin edildiyini və yeni əlifbadan istifadənin müstəqil Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatında, yazı mədəniyyətinin tarixində mühüm hadisə olduğunu nəzərə alaraq imzalayıb.

Sovet dövründə yaranmış əngollərə baxmayaraq, sarsılmaz təməlləri olan Azərbaycan dili mövcudluğunu qoruya bilib. 1945-ci ildə Azərbaycan Elmlər Akademiyasının tərkibində müstəqil Dilçilik İnstututunun yaradılması dilçiliyimizin bir elm kimi inkişafına ciddi təkan verib. Sonrakı illərdə Azərbaycan dilinin mövcud təhlükələrdən qorunması və gələcək nəsillər üçün mühafizə edilməsi istiqamətində Ulu öndər Heydər Əliyevin xidmətləri misilsizdir.

1969-cu ilin iyul ayında respublikanın rəhbəri seçilən Ümummilli liderin cəmi bir neçə aydan sonra Bakı Dövlət Universitetinin 50 illik yubileyində

Ana qadər əziz, Vətən kimi müqəddəs

Azərbaycan dilində nitq söyləməsi həmin dövr üçün böyük bir hünər, cəsarət olmaqla bərabər, onun milli dəyərlərə, soy - kökə bağlılığının bariz nümunəsi idi. BDU-nun 50 illik yubileyindəki nitqindən başlayaraq Ulu öndər o dövrdə bütün rəsmi nitqlərini Azərbaycan dilində edir, bunu bütün rəhbər şəxslərə də tövsiyə edirdi.

1977-ci ildə SSRİ-nin yeni Konstitusiyası təsdiq edilən zaman oraya dövlət dili haqqında maddənin salınmaması ilə heç cür barışmayan Ümummilli lider bu məsələdə sonadək öz prinsipial mövqeyini göstərib. 1978-ci il aprelin 2-de doqquzuncu çağırış Ali Sovetin Azərbaycan Sovet Sosialist Respublikası Konstitusiyasının layihəsi və onun ümumxalq müzakirəsinin yekunlarına həsr olunmuş yeddinci sessiyasında məruzə ilə çıxış edən Ulu öndər Heydər Əliyevin təkidi ilə 73-cü maddəni yeni dəyişikliklə vermək qərara alınır. Bu dəyişiklik Azərbaycan Sovet Sosialist Respublikasının dövlət dilinin Azərbaycan dili olduğunu eks etdirir. Bütün çotinliklərə baxmayaraq, Ümummilli liderin bu cür tarixi qərara nail olması mənəvi varlığıımızın əsası sayılan dilimizin inkişafında böyük addım oldu.

Ümummilli liderin milli varlığımızı qorumağa yönəlik siyaseti onun hakimiyətə ikinci dəfə qayıdışından sonra daha da geniş vüsət aldı. Ulu öndər ana dilimizin saflaşdırılması və zənginləşdirilməsi istiqamətində mühüm addımlar atdı, Azərbaycan dilinin

inkişafı və qorunması məqsədilə əhəmiyyətli sənədlər təsdiq etdi. Ölkəmizdə Azərbaycan dilinin hərtərəfli inkişafı, beynəlxalq münasibətlər sisteminə yol tapması ana dilimizin gözəl bilicisi, mahir natiq Ulu öndər Heydər Əliyevin dilin qorunmasına yönələn düşünlülmüş siyasetinin nəticəsidir.

Müstəqil Azərbaycanın 1995-ci ildə qəbul olunmuş Konstitusiyasında Azərbaycan Respublikasının dövlət dili kimi təsbiti, onun rəsmi dövlət dili statusuna yüksəlməsi milli dövlətçilik tariximizin ən önemli hadisələrindən biridir. Bundan sonra dövlət səviyyəsində ana dilinin inkişafı və qorunması istiqamətində əhəmiyyətli sənədlər qəbul edilib. Ümummilli liderin 2001-ci il iyulun 18-də imzaladığı "Dövlət dilinin tətbiqi işinin təkmilləşdirilməsi haqqında", həmin il avqustun 9-da imzaladığı "Azərbaycan Əlifbası və Azərbaycan Dili Günü"nun təsis edilməsi haqqında" fərمانlar ana dilimizin qorunması və inkişafı baxımından göstərdiyi misilsiz xidmətlərdən ibarətdir. 2003-cü il yanvarın 2-de isə Ulu öndər Heydər Əliyevin fərmanı ilə "Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunu qüvvəyə misilsiz. Qanunda dövlətin ana dilinə qayğısı istiqamətində əsas vəzifələr dəqiq göstərilib.

Ulu öndər deyirdi: "Millətin milliliyini saxlayan onun dilidir. Şübhəsiz ki, musiqi də, ədəbiyyat da, ayrı-ayrı tarixi abidələr

"Ana dilimiz müstəqil Azərbaycan xalqının ən böyük milli sərvətidir. Mən fəxr edirəm ki, türk dillərinə mənsub olan Azərbaycan dili bu qadır bədii ifadələrlə doludur və biz həyatın bütün sahələrinə aid olan fikirlərimizi öz ana dilimizdə ifadə edə bilərik. İnkışaf etmiş zəngin dil mədəniyyətinə malik olan xalq ayılmazdır, ölməzdir, böyük gələcəyə malikdir. Ona görə də xalqımıza ulu babalardan miras qalmış bu ən qiymətli milli sərvəti hər bir Azərbaycan övladı göz bəbəyi kimi qorunmalı, daim qayğı ilə əhatə etməlidir. Bu onun müqəddəs vətəndaşlıq borcudur"

Heydər Əliyev

də millətin milliliyini təsdiq edir. Amma millətin milliliyini ən birinci təsdiq edən onun dilidir. Əgər Azərbaycan dili olmasa, Azərbaycan dilində mahnilar olmaz, musiqi olmaz. Bunların hamısı bir-birinə bağlıdır. Azərbaycan dilinin dövlət dili kimi yaşaması, möhkəmlənməsi, inkişaf etməsi də bizim ən böyük nəqliyyətlərimizdən biridir. Bu, təkcə dil məsəlesi deyil, bu həm də azərbaycançılıq məsələsidir".

Ümummilli liderin siyasi xətti Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən inamlı davam etdirilir. Dövlətimizin başçısının 2004-cü il yanvarın 12-də imzaladığı "Azərbaycan dilində latin qrafikası ilə kütłəvi nəşrərin həyata keçirilməsi haqqında" sərəncamı ilə hər il latin qrafikali Azərbaycan əlifbası ilə çap olunacaq əsərlərin siyahısı hazırlanır.

Müasir dövrün tələblərini və reallıqlarını nəzərə alan Azərbaycan Prezidentinin "Azərbaycan dilinin qloballaşma şəraitində zamanın tələblərinə uyğun istifadəsinə və ölkədə dilçiliyin inkişafına dair Dövlət Proqramı"nın 2013-cü il 9 aprel tarixli sərəncamı ilə təsdiq etməsi milli və mənəvi varlığımızın güzgüsü olan ana dilimizin saflığının və zənginliyinin qorunması baxımından mühüm tarixi hadisədir. Dövlət Proqramının məqsədi Azərbaycan dilinin istifadəsinə və tədqiqinə dövlət qayığının artırılması, dilimizin qloballaşma şəraitində zamanın tələblərinə uyğun istifadəsi, ölkədə dilçiliyin araşdırmalarının yaxşılaşdırılma-

sıdır. Sənəd, eyni zamanda, dilçi-liyin aparıcı istiqamətlərində fundamental və tətbiqi tədqiqatların inkişafına yönəldilmiş yaradıcılıq səylərinin birləşdirilməsini və dilçiliyin müasir cəmiyyətin aktual problemləri ilə əlaqələndirməsini nəzərdə tutur.

Prezident İlham Əliyevin "Azərbaycan dilinin elektron məkanda daha geniş istifadəsinin təmin edilməsi ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında" 2018-ci il 17 iyul tarixli sərəncamı Azərbaycan dilinin inkişafı və tətbiqi dairəsinin daha da genişləndirilməsi baxımından xüsuslu əhəmiyyət kəsb edir. Dövlətimizin başçısının 2018-ci il noyabrın 1-də imzaladığı "Azərbaycan dili haqqında" fərmani dövlət dilində istifadənin daha da təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" fərmani ölkəmizdə dövlət dilinin daim diqqət mərkəzində saxlanıldılığını bir dəha təsdiq edir. Dil quruculuğu ilə bağlı olan bu sənəd Azərbaycan dilinin milli-mənəvi, siyasi-hüquqi statusunun möhkəmlənməsi istiqamətində atılmış mühüm addımlardan biridir. Həmin fərmandan irəli gələn vəzifələrin icrası çörçivəsində Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarı ilə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Dil Komissiyası yanında Monitoring Mərkəzi yaradılıb.

Ana dilimiz dövlətimizin, millət kimi varlığımızın təməl daşlarından biridir. Onun saflığını qorumaq, daha da zənginləşdirmək və gələcək nəsillərə ötürmək hər birimizin vətəndaşlıq borcudur.

BDU-da Texnologiya Transfer Ofisi fəaliyyətə başlayacaq

Bakı Dövlət Universitetinin nəzdində Türkiyənin Ankara Universiteti və İzmir Yüksək Texnologiya İstututu ilə əməkdaşlıq çərçivəsində Texnologiya Transfer Ofisi fəaliyyətə başlayacaq.

Teknologiya Transfer Ofisi innovativ ideya və elmi nəticələrin kommersiyalaşdırılması, şirkətlərlə iş, akademik heyətin və tələbələrin tətbiq xarakterli layihələrə cəlb edilməsi, bey-

nəlxalq qrantlara çıxış, qrant layihərinin hazırlanması, patentləşdirmə, universitet-sənaye əməkdaşlığının formalasdırılması istiqamətlərində fəaliyyət göstərəcək. Texnologiya Transfer Ofisi xüsusilə startap şirkətlərin quşulması üçün münbət şəraitin formalasmasında, kommersiya dəyəri olan ideya və nəticələrin sənayeyə təqdimatında və tətbiqində mühüm rol oynayacaq.

BDU və Ankara Universiteti orta arxeoloji tədqiqatlar aparmağı planlaşdırıb

Bakı Dövlət Universiteti və Türkiyənin Ankara Universiteti arasında orta arxeoloji tədqiqatlar aparılması və arxeologiya sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsi barədə müzakirələr aparılıb.

Bu barədə BDU-nun rektoru Elçin Bayevin Türkiyə səfəri zamanı Ankara Universitetinin rektoru Necdet Ünűvarla

görüşündə ilkin razılıq əldə olunub. Ortaq arxeoloji tədqiqatların aparılması üçün hər iki universitetin akademik heyətlərinin və teləbələrinin iştirakı ilə işi qruplar yaradılacaq.

Akademik heyətdə eyni zamanda molekulyar bioloqlar da iştirak edəcəklər. Onlar əldə edilən fosil qalıqları üzərində genişmiqyaslı genom analizləri də aparacaqlar.

O səhəri üzücü bir xəbərlə açıq. Fakültəmizə, universitetə, nəhayət, Azərbaycan jurnalistikasına ağır itki oldu Ayaz müəllimin vəفاتı. Alicənablığı, ziyalılığı, müdrikiliyi hər addimında sevilən insan, şərəfli ömrü yolu keçən müəllim - Xalq yazıçısı Qılman İlkinin yadigarı idi Ayaz Musayev.

"Müəllimi bu dünyadan köçən insan özünü yetim kimi hiss edir, axı onlar bizi həyata hazırlayırlar..." Tələbələrindən biri sosial şəbəkədə Ayaz müəllimin vəfatından sonra yazıb bu sözləri. Onun haqqında deyilənlər, yazılınlar Ayaz müəllimin özü qədər səmimi və dəqiqdır.

Bakı Dövlət Universitetinin Jurnalistik fakültəsinin Yeni media və kommunikasiya nəzəriyyəsi kafedrasının müəllimi Ayaz Musayev 1947-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub. 1970-ci ildə Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunun teatrşünaslıq ixtisası üzrə bitirib. 1982-1985-ci illərdə Moskva Poliqrafiya İnstitutunda redaktor ixtisası üzrə ikinci ali təhsil alıb.

1970-1972-ci illərdə Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin, "Müxbir", 1973-1974-cü illərdə Azərbaycan Mətbuat Nazirliyinin "Kitablar aləmində" jurnallarında ədəbi işçi vəzifələrində çalışıb. 1974-2004-cü illərdə "İşiq" nəşriyatında redaktor, böyük redaktor, redaksiya müdürü vəzifələrin-

Nəcib insan və dəyərli alim...

AYAZ MUSAYEVİN VƏFATI ELMİ-PEDAQOJİ MÜHİTİMİZ ÜÇÜN AĞIR İTKİ OLDU

də işləyib. 1977-ci ildən Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin, 2006-ci ildən Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü olub. Ayaz müəllimi 2004-cü ildən - Bakı Dövlət Universitetində işləməyə başladığı vaxtdan tanımısam. Çox nizam-intizamlı, öyrət-

məyi sevən, fakültədə hamının hörmətlə yanaşlığı, dəyər verdiyi, tələbələrin sevgisini qazanan müəllimlərimizdən idi... Tələbələrini səbrlə dinləyib, suallarını ətraflı, dəqiq cavablayardı. Həmişə zövqlə, səliqəli geyinər, səsinin tonunu qaldırmadan aramla danışar, elə bu keyfiyyələri ilə də gənclərə mesajını verirdi. Öz davranışları ilə də örnək idi - Ayaz müəllimin sakit, təmkinli, dəqiq, NƏCİB obrazı həmisi yaddaşımızda qalacaq.

Dərs ilinin sonuna doğru Ayaz müəllimin tələbələr üçün "Journalistin nitq mədəniyyəti" adlı praktik vəsaiti dərc olundu. O qədər sadə və təmənnəsiz insan idi ki, kitabı mənə hədiyyə edəndə təqdimatının daha geniş keçirməsini teklif etməyimə baxmayaraq, özünəməxsus alicənablıyla "təki tələbələrimə faydalı olsun,

yetər" demişdi.

Özü barədə, gördüyü işlər haqqında danışmağı sevməzdı. Ayaz müəllimi tanımaq üçün auditoriyada ondan dərs almaq, bir də müəllifi olduğu kitabları oxumaq lazımdır. İmzası ilə mənə bağışladığı kitablarını vərəqləyirəm. "Dialoq" kitabında müəllifin məqalə və öcerkləri, resenziyaları, araşdırma və xatirələri, hətta bəsina gələn məzəli əhvalatlar haqqında yazdıqları da toplanıb. Auditoriyada nəzəri biliklər öyrədən müəllim tələbəsi ilə praktik dialoqunu sanki bu kitabla davam etdirib.

"Fikirləre bürünmüş sətirlər" kitabında Ayaz Musayevin bir müdrik deyimi diqqətimi çəkir: "Gözel danışmağı bacaran adam gözəl susmağı da bacarmalıdır!" Onun çox vaxt susub baş verənləri kənardan səssizcə müşahidə etməsinə xatırlayıram.

Allah sizə rəhmət eləsin, "gözəl susmağı" bacaran adam!

Xatıra HÜSEYNOVA
Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent
"525-ci qəzet"

Pənahəli xanın nəslindən olan Məhəmmədəli Əkbərovun BDU tələbələri ilə görüşü

diyini görüş iştiraklarının diqqətinə çatdırıb.

Pənahəli xanın nəslinin davamçısı vurğulayıb ki, Heydər Əliyev Fondu və Diasporla iş üzrə Dövlət Komitəsinin bərə təşkil etdiyi Diaspor Gənclərinin Şuşada keçirilən III Yay Düşərgəsində 55 xarici ölkədə yaşayan 116 gənc iştirak edib. O, azad Qarabağı görməkdən və Şuşada olmaqdan böyük qürur hissi keçirdiyini bildirib. Qonaq Ağdamda Pənahəli xanın, onun oğlanlarının sarayının yerləşdiyi İmarət kompleksini və ulu babasının inşa etdiyi Şahbulaq qalasını da ziyarət etdiyini deyib. Sonda Məhəmmədəli Əkbərov İspaniyada təhsil ilə bağlı tələbələrin suallarını cavablandırıb.

BDU-nun əməkdaşlarının təqdim etdiyi layihə üzrə müsabiqənin qalibi olub

Bakı Dövlət Universitetinin əməkdaşlarının təqdim etdiyi layihə ilk dəfə olaraq Erasmus+ Jean Monnet programı üzrə müsabiqənin qalibi olub. Layihə Erasmus+Jean Monnet fəaliyyətləri çərçivəsində modul səviyyəsində təqdim edilib.

Layihənin rəhbəri BDU-nun Üzvi kimya kafedrasının professoru Ülviiyyə Həsənova, layihə iştirakçıları isə BDU-nun Sənaye kimyası ETL-in

müdiri Ələkbər Hüseynzadə, həmin laboratoriyanın kiçik elmi işçisi Əlibala Əliyev, Mikrobiologiya və virusologiya ETL-in böyük elmi işçisi Aygün İsrayılova, Nanoaraşdirmalar ETL-in böyük laborantı Günel Əliyeva və Maliyyə və menecment kafedrasının baş müəllimi Ləman Azizovadır. BDU-nun əməkdaşlarının təqdim etdiyi "Green oriented studies in EU" (Avropa Birliyində (AB) "Yaşıl Araşdırma") adlı

layihənin müddəti 36 aydır və məqsədi müasir dövrün ekoloji və iqtisadi çağrışlarına uyğun olaraq "yaşıl sahə" də əmək bazarının tələblərinə uyğun mütəxəssislərin yeni nəslinin hazırlanmasıdır. Layihə çərçivəsində BDU-nun Kimya və Biologiya fakültələrində 3 "yaşıl" fənn modulunun tətbiqi ilə yeni məzmununda təhsil proqramları hazırlanacaq. Layihə həmçinin Azərbaycan və AB arasındakı bu istiqamətdə əmək-

daşlığının inkişaf etdirilməsinə imkan verəcək.

Qeyd edək ki, Avropa Komissiyası 1989-cu ildə Avropa İttifaqı tədqiqatları sahəsində tədris və tədqiqatda mükəmməlliyi təşviq etmək üçün Jean Monnet Fəaliyyətlərinə başlayıb. Bu istiqamətdə 100-ə yaxın ölkənin 1000-dən çox ali təhsil müəssisəsinə maliyyə dəstəyi edilib və programlarda 9000-ə yaxın akademik heyət iştirak edib.

BMT-nin Kosmos Məsələləri üzrə Ofisi və BDU tərəfindən keçiriləcək beynəlxalq tədbirə qeydiyyat başa çatıb

2022-ci il 31 oktyabr - 4 noyabr tarixlərində BMT-nin Kosmos Məsələləri üzrə Ofisi (UNOOSA) və Bakı Dövlət Universiteti (BDU) tərəfindən keçiriləcək "Beynəlxalq Kosmik Hava Təşəbbüsü: Günsə, Kosmik Hava və Geosfer üzrə BMT/Azərbaycan işçi seminarı" ("United Nations/Azerbaijan Workshop on the International Space Weather Initiative: The Sun, Space Weather and Geosphere") adlı beynəlxalq tədbirə qeydiyyat avqustun 15-də başa çatıb.

Bakı şəhərində keçiriləcək yüksək səviyyəli tədbirə Global Naviqasiya Peyk Sistemləri (GNSS) üzrə Beynəlxalq Komitə (ICG) də dəstək verəcək.

Azərbaycan mətbuatının enişli-yoxusulu inkişaf mərhələlərində 1900-cü illər öz məhsuldarlığı, meydana çıxan jurnal və qəzetlərin tipoloji xarakterinin, informasiya siyasetinin, tematikasının zənginliyi ilə xüsusi bir dövr kimi qiymətləndirilir. Bu onillikdə «Molla Nəsrəddin» kimi izi tarixdə həmişə görünəcək bir satirik dərgi işq üzü gördü və tezliklə ayrıca bir ədəbi məktəbə çevrildi. Bu onillik Azərbaycan mətbuatı xeyli dərəcədə milli düşüncəmizin və türkçülüğün inkişafında rolü olan Əli bəy Hüseynzadənin adı ilə də bağlıdır.

Azərbaycan mətbuatının yeni səhifələrindən olan «Həyat» qəzeti və «Füyuzat» jurnalı bu böyük millət fədaisinin yeni əsrin çağırışlarına ziyan cavabı idi. Xüsusilə «Füyuzat» jurnalı özünün yeni və orijinal yanaşması ilə jurnalistikamızda hadisə səviyyəsinə yüksəldi. Jurnalın programını ifadə edən «ədəbi, fənni, siyasi, ictimai, müsəvvər» loqosu onun geniş tematikaya, zəngin yaradıcılıq prinsiplerinə sadıq olacağını vəd edirdi. Ünlü mətbuat tədqiqatçımız Əziz Mirmədovun sözleri ilə desək, «Füyuzat» jurnalının yaradıcılıq yolu ədəbiyyat, mətbuat, fəlsəfəyə xidmət, sosial kredosu azadlıq, milli tərəqqi naminə birliyə çağırımcı idi».

«Füyuzat» jurnalının nəşrə başladığı dövr - XX əsrin başlangıcı çox keşməkeşli bir zamanın təsadüf edir. Bu dövr özünün böyük səciyyəsini məhz ədəbi-bədii, publisistik düşüncədə təpib. Akademik K.Talibzadənin ifadəsi ilə desək, «Xalqımızın ədəbi-bədii düşüncə təkamülünən klassik normalarla inkişafı tarixində XX əsrin əvvəlləri bir sıra yeni keyfiyyət göstəriciləri ilə forqlənir və bu dövr müddət etibarı ilə qısa olsa da, mahiyyətinə görə intibah səciyyəsi daşımaqdadır». Həqiqətən, bu «intibah səciyyəli» zamanda «Şərqi-Rus», «Həyat», «Molla Nəsrəddin», «İrşad», «Bəsirət», «Tazə həyat», «Həqiqət», «İqbəl», «Tərəqqi» və s. kimi hər biri özünü ayrıca məktəb səviyyəsində göstərən mətbuat orqanları meydana çıxmışdır. Bu mətbuat orqanları mövzusu, tematikası cəhətdən məarifə, milli istiqlala, xalqın özünüdürkinə daha çox diqqət ayırdı. Elə buna görədir ki, bu mətbuat orqanlarının darısqal redaksiyalarında Azərbaycanın ən böyük ziyalıları, Azərbaycan və azərbaycanlı ideyalarını gerçəkləşdirməyə can atan ədiblər toplaşındı.

Bu mətbuat orqanlarının böyük əksəriyyəti milli istiqlal və milli özünüdürki əsas mövzu seçirdi. Və həyatın elə bir aktual problemi ola bilməzdə ki, onlarda öz əksini tapmasın. Məsələn, bu gün ən aktual səslənən Qarabağ, İrəvana, Naxçıvana erməni iddiaları XX əsrin əvvəllə-

Milli ruha bağlı müqəddəs missiya

Milli köklərə bağlı "Füyuzat" jurnalı da Azərbaycan jurnalistikasının klassik nümunəsi kimi müstəqillik dövrümüzün diqqətində oldu.

rində nəşr olunan bu mətbuat orqanlarında publisistlərin aparıcı mövzularından olmuşdur. Professor Ş.Hüseynov müxtəlif kitabları bir neçə dəfə «Tarixin ibrot dərsleri» başlığı altında bu problemin klassik jurnalistikada neçə qoyulduğu barədə maraqlı nümunələr təqdim etmişdir.

Hələ o zaman cavan bir publisist olan Ö.F.Nemanzadə «Nə etməliyik» adlı məqaləsində erməni xislətini açır, ona inanmağımızın, sadələvhələyümüzün hara gətirib çıxardığını yana-yanı qeyd edirdi: «Bu inanmaqlığımız, bu sadəlliyyimiz səbəbilə idi ki, böyükümüz, kiçiyimiz, yaşıçımız, müxbirimiz... bir sözlə cümləmiz qonşu ermənilər ilə yenə qədimsayaq üzrə, sülhanə rəftar edib rahat və arxayın olmayı vəz və bəyan ediyorduq. Və bu surətlə millətimizin gözünü qaffilanə bağlayıb böyük bir təhlükə və uğuruma sarı həzirlayıraq ki, o təhlükənin əvvəllinci zərbəsini Qarabağ süqutu çox açıq meydana çıxartdı. İndi lazımdır ki, bunlardan ibrət alıb gələcəkdə aldənmamağa çalışaq». Doğrudan da tarixin əsl «ibrot dərsidir». Çox təəssüf ki, sonalar bu növ böyük publisistika arxayıncasına gizlədilmişdir..

Klassik jurnalistika milli dilin qorunması və zənginləşdirilməsi, milli-mənəvi dəyərlərin qorunması, dünya mədəniyyətinə diqqət və s. kimi köklü problemlərin həllinə kömək olan maarifçiliyi ön plana çekirdi. 100 illiyini qeyd etdiyimiz «Füyuzat»da bu mövzuları xeyli diqqət ayrılmışdır..

Bugünkü mətbuatımızın bir sıra nümunələri klassik jurnalistikamızın möhtəşəm ənənələrini davam etdirir. Sovet dönməndə mətbuat üzərində nə qədər ciddi senzura qadağaları olsa da, qəzetlərimiz klassik jurnalistikamızın maarifçilik ənənələrini yaddan çıxarmamışdır. Xüsusilə ədəbi-bədii publisistikə, ədəbi tənqid, satirik publisistikə kimi sahələr xalqın milli-mənəvi dəyərləri kimi mövzuları diqqətdən yayındırmamışdır.

Azərbaycanın yeni müstəqillik dövrünün mətbuatı klassikadan çox şey tətbiq etdi. Xüsusilə 1980-ci illərin axırları, 1990-ci illərdə klassik mətbuat nümunələrinin yenidən nəşrə başlaması, klassik qəzet adlarının təkrarı, klassik üslubun dirçəldilməsi, o dövrün mətbuatında özünü göstərən tematikanın gündəmə gətirilməsi prosesi başladı. 1918-ci ilin «Azərbaycan» qəzeti yenidən nəşrə başladı, Azərbaycan

Xalq Cümhuriyyəti mövzusu gündəmə gəldi, Ü.Hacıbəyli, Ö.F.Nemanzadə, Ə.Hüseynzadə, Ə.Ağaoğlu ... irsi çap edildi. «Açıq söz», «Füyuzat» kimi mətbuat orqanları tədqiqata cəlb olundu və s.

Məlumdur ki, sovet senzurası «Füyuzat», «Açıq söz» kimi mətbuat orqanlarının tədqiqini qəti qadağan etmişdi. Bir sıra mövzuların üzərinə tabular qoymuşdu. Yeni dönmənənki bu qadağaları dəf etdi, habelə həmin mətbuat orqanlarının bəzilərinin həttə yənidən nəşrinə başladı.

Milli köklərə bağlı «Füyuzat» jurnalı da Azərbaycan jurnalistikasının klassik nümunəsi kimi müstəqillik dövrümüzün diqqətində oldu. Bu jurnal Ofelya Bayramova, Şamil Vəliyev və s. kimi alimlərin tədqiqat obyektiyinə çevrildi. O.Bayramova bütövlükde Əli bəy irsinin və xüsusi olaraq «Füyuzat»ın yeni nəsil oxucusuna çatdırılmasında misilsiz xidmət göstərdi. Bu sırada Azərbaycan klassik ədəbi irsinə böyük sevgi hissile yanaşan, tədqiqatlarını milli-azadlıq yolu qələm çalmış ədəbi qüvvələrin əsərlərinə həsr etmiş professor, filologiya elmləri doktoru Teymur Əhmədovun da xidmətləri danılmazdır. Onun ideyası və təşəbbüsü ilə yaradılmış «Milli irsi, mədəni, tarixi araşdırırmalar» fondu 2007-ci ilin yanvar ayından tarixi «Füyuzat»ı yenidən millətə qaytarı. «Füyuzat»ın 100 illiyinin sonunda ona yenidən qayıdış Azərbaycan jurnalistikasının öz tarixinə, ənənəsinə, ədəbi dəyərlərinə qayıdışı kimi qiymətləndirildi. Yeni «Füyuzat»ın baş redaktoru T.Əhmədov jurnalın yenidən nəşrinin ilk nömrəsindəki program məqələsində yazırırdı:

«Sovet hakimiyyəti illərində Əli bəy Hüseynzadənin ədəbi yaradıcılığının öyrənilməsinə qadağalar qoyulmuşdu, «burjuva ideoloqu» kimi onun zəngin irsinə, bəşəri ideyalarına kölgə salmışdı. Azərbaycanda milli müstəqillik bərpa edildikdən sonra bütün varlığı ilə vurğunu olduğu doğma xalqı ilə ruhən qovuşdu. Onun böyük şəxsiyyətinə, əsərlərinə münasibət kökündən dəyişdi. «Milli, irsi, mədəni, taixi araşdırırmalar» fondunun təsis etdiyi yeni «Füyuzat» jurnalı səhifələrində Əli bəy Hüseynzadənin tövsiyə etdiyi ideyalara istinadən tarixi keçmişimizi, milli soykökümü, türk qövmünən mənşəyini aşasdırın tədqiqatçıların əsərləri vaxtaşırı özünə yer tapacaqdır. Bununla

yanaşı Azərbaycan xalqının ədəbi müstəqil hakimiyyətə qədəm qoymuğu ilk illərdə elmin və milli mədəniyyətin yüksəlişinin ayandası olacaqdır».

Yeni «Füyuzat» özünün program məqaləsindəki bu vədi ləyəqətlə yerinə yetirməkdədir. İndi bu yeni nəşrin 10 ili tamam olur. Bu on ildə «Füyuzat»ın zəngin tematikasında milli azadlıq mövzusu, müstəqilliyimizin qorunması, ictimai, siyasi hayatı, ədəbi dünyamızın ictimai maraqlı kəsb edən hər bir faktı jurnalın ümumi mənzərəsində özəksini tapmışdır. Baş redaktor T.Əhmədov adını çəkdiyimiz program məqaləsinin fonunda üzünü müasir ziyalılarımıza tutaraq yazırırdı: «Əli bəy Hüseynzadənin baş redaktorluğu ilə nəşr olunan «Füyuzat» məcmuəsinin 100 illiyi yubileyində onun dəvəti kimi 2007-ci ilin yanvar ayında «Füyuzat» ədəbi, ictimai, siyasi, ədəbi-bədii və fəlsəfi jurnalının oxuculara təqdimini iftişar hissi ilə qeyd edir, onun uzun ömürlü olmasına əli qələmli, fikri işqli, qələbi milli müstəqilliyimizin möhkəmlənməsi, xalqımızın məsud, vətənimizin gündən-günə çəçəklənməsi qəhrəni çəkən, qeyrəti ziyalılara güvənirik».

Baş redaktorun güvəndiyi ziyalı qüvvələri «Füyuzat»ın aparıcı müəllifləri kimi çox böyük iş gördülər. Onun səhifələrində akademik Fuad Qasimzadə, Ofelya Bayramlı, Bəxtiyar Vahabzadə, İradə Tunçay, Azə Turan, Ağə Hacıbəyli, Şirməmməd Hüseynov, Firdovsiyyə Əhmədova, Şahlar Əsgərov, Şəmistan Nəzirli, Muxtar Cəfərli, Kənül Bünyadzadə, Gūlərə Münis, Qərənfil Dönyəminqizi, Aslan Kənan, Akif Rüstəmov, Kənül Niftəliyeva, Maarif Teymur, Aynur Nəsirova, Pərvənə Məmmədli və digər onlarca görkəmli alim - tədqiqatçı, jurnalist və yazıçı əsərlərini mövzularla çıxış etdilər və etməkdədirlər.

Yeni «Füyuzat»ın ən müqtədir müəllifləri sırasında klassik jurnalist və yazıçılar xüsusi yetütlər. Biz bu on illik nömrələrdə M.Ə.Rəsulzadənin, Ə.Hüseynzadənin, M.Ə.Sabirin, M.Hadinin, S.Vurğunun və digərlərinin milli azadlığa çağırış əsərlərini yenidən oxuyası olduğunu. Həm də sovet dövründə üzərinə qadağalar qoyulmuş bu əsərlər Azərbaycan ziyalısının hələ yüz il bundan əvvəl göstərdiyi milli qeyrət nümunələrinin nə qədər qiymətli olduğunu bir daha göstərdi.

«Füyuzat»ın birinci nömrəsindəki program məqaləsində onun baş memarı Əli bəy Hüseynzadə yazırırdı: «Həyat vəcidiyi feyzlərə meyl arzusudur. Həyatın xüsusiyyətlərindən olan bütün cəhd və mübarizələrimiz bu mənəvi şövqə təşviq ilə meydana gəlməkdədir. Bir fəddə, bir camaatda, bir millətdə, bütün bəşəriyyətde füyuzat şövqü yoxdur, o fərd, o camaat, o millət ümumiyyətlə bütün bəşəriyyətə ölü sayılmalıdır. Hərəkət və fəaliyyət göstərsə belə, ölü sayılmalıdır. Çünkü bir meyit, ölü bir bədənin çürüyüb su, torpaq və havaya çevrilmesi belə, bir növ hərəkət və fəaliyyətdir. Həyatın kamillik dərəcəsi şövq və arzun şiddəti ilə, nailiyyəti isə arzu olunan vəcidiyi feyzlərin ülviyət, saflıq və davamlığı ilə ölçüle bilinir... Şübhə yoxdur ki, hər bir canlı varlıq füyuzati bir cür anlayır. Ola bilər ki, acıqzən biri füyuzati gözəl və bol-bol yeyib içməkdə görər və ya dünyapərəstin biri isə xanəndə və sazəndələr arasında, bağ və bağça içinde tam səhhət və əfiyətlə uzun müddət yaşamaqda görər. Lakin o bağçanın, o səfəxanının qapısı qarşısında yiğilən bir dəstə ac və çılpaq, məsələn, Zəngəzur zərərçəkənlərinin, didərginlərinin ahu-fəğanlarından vəcidiiniz əzab çəkməzmi?... Əzab çəkən bir vəcidi la bağ və bağçanın nə səfəsi ola bilər?... Yeyilən yemək asanlıqla həzm olunarmı? Həyatın kamilliyi üçün arzu olunan vəcidi feyzlərin davamlılığı şərtidir, dedik. Bunu izah edək: Bir fəqir mömin vəcidi pəhləvi və saflığı sayəsində ölümündən sonra ədəbi olacağından əmindir».

Əli bəy Hüseynzadənin bu program məqaləsi jurnalın tipoloji xarakterini müəyyən etdi. Elə jurnal ki, redaktorun həmin fikirləri, xüsusilə «Zəngəzur zərərçəkənlərinin, didərginlərinin ahu-fəğanlarından vəcidiiniz əzab çəkməzmi?... Əzab çəkən bir vəcidi la bağ və bağçanın nə səfəsi ola bilər?... Yeyilən yemək asanlıqla həzm olunarmı? Həyatın kamilliyi üçün arzu olunan vəcidi feyzlərin davamlılığı şərtidir, dedik. Bunu izah edək: Bir fəqir mömin vəcidi pəhləvi və saflığı sayəsində ölümündən sonra ədəbi olacağından əmindir».

Cahangir Məmmədli
Milli mətbuat tarixi
kafedrasının müdürü
filologiya üzrə elmlər doktoru,
professor

"Füyuzat" jurnalının
2018 (3)

Vətən müharibəsi ərəfəsində erməni mətbuatında "fake" xəbərlər Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin bölmələrinin Azərbaycan Ordusu üzərində "qələbə" sindən bəhs edən yazılarla başladı. Ermənistan Mərkəzləşdirilmiş Məlumat Mərkəzində Ermənistan Müdafiə Nazirliyinin təmsilçisi Arşrun Ovannışyan sentyabrın 29-da müharibənin 3-cü günü hesabat verərkən Azərbaycan Ordusunda 1900 yaralı, 790 ölü sayı barədə açıqlama verdi. Eyni xəbəri Ermənistan Müdafiə Nazirliyinin artıq keçmiş sözçüsü Şuşan Stepanyan da tiraqlayırdı.

Bu tarixə qədər isə artıq Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi cəbhənin Füzuli-Cəbrayıl istiqamətində aparılan hərbi əməliyyat nəticəsində düşmən işğali altında olan Füzuli rayonunun Qaraxanbəyli, Qərvənd, Kənd Horadiz, Yuxarı Əbdürəhmanlı, Cəbrayıl rayonunun Böyük Mərcanlı və Nüzgar kəndlərinin işğaldan azad edildiyini, Ağdərə istiqamətində və Murov dağı silsiləsindəki hündürlüklərdə yerləşən düşmən postlarının darmadağın edilərək bir sır hakim yüksəkliklərin nəzarətə götürülməsini elan etmişdi.

Ermənistan mediasının yaydığı növbəti "fake" xəbər Türkiyəyə məxsus F-16 teyyarəsinin Ermənistana məxsus Su-25 teyyarəsini vurması barədə informasiya oldu. Sentyabrın 29-da yayılan bu yalan xəbər dünya mediasını zəbt etdi. Qarabağdakı seperatçı qurumun "ordu komandirinin müavini" Artur Sarkisyan heç bir fakt ortaya qoymadan Qarabağ səmasında Türkiyəyə məxsus F-16 teyyarəsinin göründüyünü uydurdu, eyni zamanda Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin uğurunun Türkiyənin müdaxiləsi sayesində baş tutduğunu bəyan etdi. Bir yalan məlumatla iki "fake" xəbər tirajlayan seperatçı qurumun təmsilçisinin dedikləri yene də Şuşan Stepanyan vasitəsilə dünyaya yayıldı. Bu azmiş kimi Türkiyə qırıcıısının Gəncədəki aerodromdan qalxığını bəyan etməklə Gəncə terroruna zəmin yaratmaq istədi. Lakin xəbər çıxan kimi dərhal Azərbaycan Respublikasının Prezidenti bunun yalan olduğunu bəyan etdi, bütün dünyani erməni mətbuatının növbəti "fake" məlumatına uyma-maşa çağırıldı. Bir müddət sonra isə teyyarə qozasının pis hava səbəbindən baş verdiyi ortaya çıxdı.

Buna baxmayaraq erməni mediası Azərbaycanın Vətən müharibəsində Türkiyənin iştirakı barədə xəbərlər tirajlamaqda davam edirdi. Ermənistən Müdafıə Nazirliyi Azərbaycanın Qarabağda hava hücumları üzrə komandanlığı Türkiyəyə verməsi barədə xəbərlərlə möglubiyyətlərini örtbasdır etməyə çalışır. Sentyabrın 30-da verilən bu bəyanat Azərbaycanın Müdafıə Nazirliyinin Qoşunlarımızın zərbələrinə məruz qalan Ermənistən 1-ci ümumqoşun ordusunun 10-cu dağatıcı diviziyasının Tonaşendə yerləşən 7-ci dağatıcı alayının 2-

MÜHARİBƏ DÖVRÜNDƏ ERMƏNİSTAN MEDİASI

ci taborunun ağır itkilərə məruz qalması, komandanlıqdan təcili kömək istəməsi, köməyə gələn ehtiyat qüvvələrin də aşkar olunaraq atəş zərbəsi ilə məhv edilməsi xəbəri ilə eyni vaxta təsadüf edirdi.

Erməni mətbuatı isə Türkiyənin F-16-ları ilə yanaşı, erməni əsgərinin kabusuna çəvrilən "Bayraqdar"dan yazıldı. "Biz çox yaxşı başa düşürük ki, F-16 havada "Bayraqdar" a kömək edir. Digər tərəfdən, Türkiyə sərhədin o biri tərəfində radiotelefonla yardım edir. Bütün bortların nömrələrini, koordinasiyalı şəkildə necə işlədiklərini bilmərik. Çox gözəl bilirik ki, Su 25-i 60 km uzaqlıqdan və uyğun hündürlükdən ancaq F-16 görə bilər. Heç bir hava hücumundan müdafiə sistemi həmin vaxt bunu müəyyən edə bilmədi. Su-25 bunu bacarmadı. Bütün bunları beynəlxalq təşkilatlara təqdim edə bilərik" - deyən Ovannışyan Azərbaycan Ordusunun Qarabağ və ətraf rayonlarda keçirdiyi antiterror və sülhəməcburətmə eməliyyatlarında ugursuzluğa uğrayan Ermənistən həm ölkə vətəndaşlarını, həm də beynəlxalq aləmi aldatmağa cəhd edirdi. Elə bu səbəbdən ki, erməni mediasında yayılan "fake-news"lərin sayı durmadan artırdı.

"Qarabağ Azərbaycana, Azərbaycan isə Sovet İttifaqına məxsusdur. Ərdoğan niyə Azərbaycanı dəstəkləyir?" başlıqlı analiz tipli yazı isə ermənilərin absurd təfəkkürünə nəticəsi hesab edilə bilər. "Problem ondadır ki, Cənubi Qafqazdakı ermənilər Türkiyənin Şimal, Cənub-Şərqi və Şərqi yollarındaki sonuncu maneəsidir. Ona görə ki, Türkiyənin imperialist siyaseti Cənubi Qafqaz sərhədlərini də aşır. Gəlin, bu ölkənin Aralıq dənizi, Liviya, Yaxın Şərqi, İraq və Suriyadakı siyasetini nəzər salaq. Qeyd etmək istəyirəm ki, Dağlıq Qarabağ və Ermənistən hazırda sivilizasiya cəbhəsindədir və əgər dünya ictihadı yeri bu fakta yetərinə diqqət etməsə, Türkiyəni Vyanada qarşılıqlı gözləsinlər. Almaniya Ərdoğanın reaksiyəsindən çəkinərək məsafəni qoruyur, təmkin nümayiş etdirir" (newsarmenia.am).

Döyüş meydanındaki möglubiyyətləri ilə heç cür barişa bilməyən rəsmi Yerevan informasiya müharibəsində uğur əldə etmək üçün yeganə yolu Türkiyənin Azərbaycana kömək etməsi ilə bağlı yalanlar uydurmaqda göründü. Ermənistən həkuməti və mediası unudurdu ki, Azərbaycan qarşısında tab getirməmələri çərəsiz Ermənistəni ucuruma aparır. Bu günlərdə erməni mətbuatı Türkiyə ilə bağlı absurd yalanları ilə gülüş obyektinə çəvrilməyə davam edirdi. Həm də özü deyib, özü inanıb, özü gülən obyekto. Beləliklə, yalanların kulminasiyası hesab edilə biləcək "Azərbaycan faktiki olaraq Naxçıvanı

itirir" başlıqlı yazıda, erməni mediası yazdı: "...böyük ehtimalla atşəkəs rejiminin bərpasından sonra türk hərbçiləri qardaş Azərbaycanın təhlükəsizliyini təmin etmək bəhanəsilə Azərbaycan ərazini tərk etməyəcək. Əslində isə, faktiki olaraq Azərbaycanın Türkiyə tərəfindən işğali davam etdiriləcək. Bu isə öz növbəsində Azərbaycan ərazisində milli azlıqların, xalq hərəkatı üzvlərinin genişlənməsinə təkan verə bilər".

Növbəti iddialar isə Azərbaycan əsgərləri arasında milli azlıqların daha çox olması barədə verilən açıqlamalar oldu. Mühərbi də heç bir uğura nail ola bilməyən düşmən bu cür yalanlarla, Azərbaycanda eyni bayraq altında yaşayan, eyni amal uğrunda mübarizə aparan xalqların arasına nüfəq toxumu səpmək istəyirdi. Amma unudurdu ki, monoetnik Ermənistəndən fərqli olaraq, Azərbaycanda multikulturalizm ənənələri tarixən inkişaf edib, bugün də öz inkişafının ən yüksək mərhələsindədir. Və onu da unudurdu ki, cəbhədə öz qanı və canı ilə tarix yayan Azərbaycan əsgəri "Hər şey Vətən üçün!" şəhəri ilə Qarabağı azad etmək üçün son döyüşünü ən yaxın zamanda qələbə ilə bitirmək əzmindədir.

Müharibə günlərində erməni mətbuatı Ermənistən Silahlı Qüvvələrinin "uğurlu hückum əməliyyatları" haqqında "dastan" yazmaqdə davam edirdi. Azərbaycan Ordusuna ağır zərbə vurulması, hərbçilərimizin geri çökilməsi, Azərbaycana məxsus hərbi obyektlər artilleriya zərbələri endirilməsi, ordumuzun böyük itki verməsi və s. formada reallığı əks etdirməyən xəbərlər heç bir fakt olmadan tirajlanırdı.

Dezinformasiyaları ilə gündəm olan Ermənistən əysor.am xəbər saytı qan xərçəngində dünyasını dəyişən Türkiyəli əsgəri "Qarabağda döyüşərək hələk olan türk əsgəri" kimi qələmə verirdi. Əslində isə türk mediası sözügedən əsgərin leykomiyadan dünyasını dəyişməsi barədə məlumat yaymışdı. "Anadolu" Agentliyinin İraqda döyüşən və şəhid olan digər türk əsgəri barədə yazdığı xəbəri Ermənistən Müdafıə Nazirliyinin rəsmisi Ovannışyan "Qarabağda öldürülən digər türk əsgəri" formasında təqdim edirdi. Vəzifədən uzaqlaşdıqdan sonra Ovannışyan həmin statusu silsə də, şəhid əsgərin qohumu məlumatı "Facebook" səhifəsində paylaşıraq, Ermənistən hökumətini sort tənqid etdi və xəbərin yalan olduğunu bildirdi.

Beləliklə, Türkiyə və Suriyadan olan döyüşçülerin Azərbaycan tərəfdə döyüşməsi ilə bağlı saxta informasiyaları dünyaya car çəkən erməni mediası hər dəfə biabırçı şəkildə uğursuzluğa uğrayırdı. Suriyalı silahlılar Azərbaycan sərhədçilərinin forması geyindirilərək çökilən

qurama video kimi. Ermənistən müdafiə naziri David Tonoyanın "Facebook" səhifəsində sözügedən terrorçularla görüşdən foto paylaşması isə bu "fake"lərin məhz rəsmi dairələrdən mətbuatı ötürülməsi xəbərini təsdiqləyirdi. Cəbhədəki uğursuzluqlarını hər cür saxta informasiyalarla örtbasdır etmək istəyi Ermənistəndəki vəziyyətin necə acınacaqlı olmasına xəbər verirdi. Növbəti erməni yalanı siyasi şəhçə, politoloq Kevork Almasyanın goldi. Suriyada çəkildiyi iddia olunan bir şəkli montaj edərək, şəkildəki divara Azərbaycan bayrağını əlavə edən erməni siyasetçi bunu özünün "Twitter" hesabında paylaşaraq, onları "Azərbaycanda döyüşən muzdlular" kimi təqdim etdi.

Hələ bu azmiş kimi özünü qondarma qurumun "ombudsmanı" hesab edən birisi Azərbaycan hərbçilərinin erməni əsgərlərinin formasını geyinərək döyüşə girənləri barədə absurd bəyanatla çıxış etdi. Fikrini isə onunla əsaslandırdı ki, bununla erməni tərəfini aldatmağa cəhd edən azərbaycanlılar uğur qazanmaq üçün bu yola əl atırlar. Bu bir daha onu sübut edir ki, döyüşdə məglubiyyətə uğrayan düşmən ugursuzluğunu örtbasdır etmək üçün hər cür yalana əl atırdı.

Sentyabrın 30-da Qarabağdakı erməni terrorçularının başçısı Araik Arutyunyan: "muzdlular heç vaxt heç kimə xeyir gətirməyib. Bunu Azərbaycan xalqı da bilməlidir. Biz hələ muzdluların Azərbaycan xalqına hansı problemlər yaradacağına şahidi olacaq" kimi gülünc bəyanatla mətbuatda çıxış etdi.

"Fake" xəbərləri, dezinformasiyaları ilə öndə gedən Ermənistən mətbuatı Azərbaycanın dezinformasiya yaymaqdə ittihamdan da çəkinmirdi. Daha bir "fake" xəbər guya Azərbaycan tərəfinin erməni əsirlerini güllələməsi ilə bağlı oldu. "Azərbaycanlı hərbçilər onlara təslim olan erməniləri güllələdi" - deyə dünyaya car çəkən ermənilər xəbərin altında yaydıqları videodaca ugursuzluğa uğradılar. İki nəfərin əllərini qaldıraraq hərbi geyimdə olan şəxslərin əmrini yerinə yetirdiyi əks olunan kadrlarda hərbçilərin qollarında Ermənistənə məxsus bayraqı silməyi unudan ermənilər yenə də özlərini ifşa etdilər.

Müdafıə Nazirliyinin mətbuat katibi Şuşan Stepanyan dəfələrlə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin bölmələrinin Ermənistən ərazisini atəş tutması barədə informasiyalar yaysa da, fakt əvəzinə növbəti terrorlarını örtbasdır etmək niyyətlərini ortaya qoyurdu. "Azərbaycanın Müdafıə Nazirliyinin Ermənistən Silahlı Qüvvələrinin Daşkəsəni atəş tutması növbəti dezinformasiyadır. Sərt cavabımızı gözleyin" - deyən Şuşan Stepanyan bununla Gəncə terrororunun anonsunu verirdi. Növbə-

ti signal isə yenə də erməni quldurlarının rəhbərindən gəlirdi. Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Qarabağda 9 yaşılı uşağı öldürməsi barədə saxta informasiyani yaymaq Gəncədə, Tərtərdə, Bərdədə törədiləcək növbəti qötür üçün zəmin yaratmaq məqsədi daşıyır. Həm də yalan informasiyalarını erməni terrorunun qurbanı olan Zəhranın dəfn mərasimindəki fotosəkilləri ağ yalan şəklində, öz çirkin məqsədlərinə uyğun formada yaymaqla. Ermənistən mediasının Gəncə, Bərdə terroruna hazırladığı zəmin bununla da bitmirdi. Terrorcu dövlətin nümayəndələri hərbi hissələrin yaxınlığında yaşıyanlara oradan uzaqlaşmaqla bağlı "xəbərdarlıqlar" da edirdilər.

Bərdə terrorundan sonra isə erməni mətbuatı "Ermənistən Müdafıə Nazirliyi: Azərbaycanın Bərdən raketə vurulması xəbəri tamamilə yalandır" başlıqlı yazılar yayılmamağa başladı.

Bundan əvvəl isə ermənilər Mingəçeviri vurmaları ilə bağlı xəbəri təkzib etmişdilər. Ermənistən Müdafıə Nazirliyi rəsmi şəkildə Mingəçevirin vurulması xəbərini saxta xəbər adlandırdı. "Ermənistən Mingəçevirə raket ata bilməzdi. İtkini və məglubiyyətini örtbasdır etmək istəyən Azərbaycan bu yolla diqqəti yarındırmağa cəhd edir" məzmunlu bəyanatla Şuşan Stepanyan özlərinə haqq qazandırmaq, eyni zamanda cəmiyyəti çəsdirmək istəyirdi. Çirkin əməlləri ilə öyünen ermənilər "Yüz minlərlə azərbaycanlı şəhərlərdən qaçaraq, arxa cəbhənin dərinliklərinə qəkdir..." başlıqlı yazı ilə gündəmə gəlməyə cəhd edirdilər. "Bələ bir məlumat var ki, Artsax ordusunun dənənəki raket zərbəsindən sonra Azərbaycanın müxtəlif şəhərlərinin yüz minlərlə əhalisi arxa cəbhənin dərinliklərinə, Bəki və digər şəhərlərə qaçır. Yüksek vətəndaş ruhu nümayiş etdirdiyi üçün Azərbaycan xalqına təşəkkür edir. Həqiqətən də tələsmək lazımdır".

"Azərbaycan mediasının Cəbrayılın işğaldan azad olunması ilə bağlı yaydığı məlumat yalandır", "Ermənistən Madagizi itirməyib" və s. kimi başlıqlı yazılar erməni mediasının "fake" xəbərləri sırasında mütəmadi olaraq yer alır. İşğaldan azad edilən Azərbaycan əraziləri barədə xəbərləri hər dəfə yalan adlandıran Ermənistən Müdafıə Nazirliyi əsində özünü gülünc vəziyyətə salırdı: "Onlar öz, daha sonra isə bizim cəmiyyətimizə psixoloji təsir məqsədilə cəbhəyanı ərazilərdəki yaşayış məntəqələrinə daxil olur, müxtəlif binalarda yerləşdirikləri bayraqlar fonunda şəkil çəkdirib paylaşırlar". Bu tipli saxta və gülünc xəbərlər erməni mətbuatında artıq adı hala çevrilirdi.

(Ardı 11-ci səhifədə)

Erməni mediası Azərbaycanın Qarabağda fosforlu bombardardan istifadə etməsi ilə bağlı yalan məlumatları durmadan tırajlayırdı. Lakin bütün hallarda düşmən tərəfin "Azərbaycan Silahlı Qüvvələri Cenevre Konvensiyalarını pozaraq qadağan olunmuş silahlardan istifadə edir", "Azərbaycan humanitar fəlakət-dən başqa, həm də Artsaxın heyvanlar və bitki aləminə əhəmiyyətli zərər vurmaqla tək humanitar yox, həm də ekoloji fəlakətin yaranmasına səbəb olur" başlıqlı yazılarla öz əməllərini ört-basdır etmək cəhdini də puça çıxırdı. Erməni tərəfinin digər uydurmaları kimi bu yalanlarının da üstü açıldı. Həm də beynəlxalq media nümayəndələri vəsitsilə. Azərbaycan meşələrini yandıran, özləri ilə apara bilmədikləri heyvanları öldürərək daxili orqanlarını etrafə səpəloyen ermənilər xarici media nümayəndələrini belə dilə gətirdi. Ermənistən ekoloji terroru bütün dünyaya həm də öz mediası vəsitsilə yayıldı.

Erməni mətbuatının Qarabağla bağlı "fake" xəbərləri Şuşanın itirilməsi ilə paralel davam edirdi. Noyabrın 8-də Ermənistən Müdafiə Nazirliyinin nümayəndəsi Artsrun Ovannışyan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Şuşanın Azərbaycan hərbçilərinin nəzarəti altında keçməsi xəbərini "Şuşada döyüşlər davam edir. Gözləyek və qoşunlara inanaq. Bu, növbəti fəlsifikasiyadır. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri nəyin bahasına olursa olsun 9 noyabr Bayraq günü münasibətələ Şuşaya daxil olaraq, bayraqı şəhərə sancmağa çatmış" bəyanatı ilə ört-basdır etməyə çalışırdı. Yerli mətbuat durmadan Ermənistən müdafiə nazirinin müavininin köməkçisi Qrişa Ağacanyanın "Şuşa möhkəmdir, möhkəm də olacaq. Ordumuza eşq olsun!" kimi bəyanatlarını yayırdı. Bu azmiş kimi, Azərbaycan hərbçilərinin Şuşanı tam olaraq nəzarətə götürməsinin yalan olduğunu Qarabağda olan hərbi jurnalı Semyon Peqov da təkzib edirdi. O Peqov ki Azərbaycan onun barəsində axtarış elan etmişdi. Hətta Rusiya mediası belə Ermənistən mətbuatına əsasən Ermənistənə Azərbaycan tərəfinin Şuşanı nəzarətə götürməsi və şəhər məscidinin minarəsinə Azərbaycan bayraqı sancılması barədə xəbərləri yalan adlandırdı.

Mühərbi bitəndən sonra da erməni mətbuatının "fake"ləri bitmədi. Bu dəfə Azərbaycanla yanaşı, rəsmi Yerevan da hədəfə alındı. Erməni xalqı "fake"lər ölkəsində yaşadığını, nəhayət ki, anladı. Aysor.am. saytının yazdığını görə, noyabrın 28-də Paşinyanla görüş tələb edən hərbçi anaları baş nazirin "fake" ordusunu üzərlərinə yönəltməsi ilə bağlı etirazlarını eyniadlı məqalo ilə yayımladı.

Həqiqi hərbi xidmətdə olan əsgər anası Lusine Aroyan jurnalınlarda söhbətində bildirib ki,

Paşinyan "fakelər ordusunu" onların üzərinə yönəldib: "Bizə - bu müharibə zamanı bu qədər əzab yaşayan əsgərlərin valideynlərinə qarşı. Onların bizim ünvanımıza yazmadığı qalmayıb".

İttihamlara tab götirə bilməyən Ermənistənən baş naziri isə çıxış yolunu qarşılıqlı ittihamlarda gördü. Noyabrın 29-da televiziya ilə çıxışında hər zaman Şuşanı geri qaytarmaq variantının əleyhinə olduğunu bildirdi. Çıxışdan bir parçası olduğu kimi təqdim edirik: "Oktyabrın 19-da Araik Arutunyan zəng edərək, müharibəni dayandırmağın vacibliyini dedi. Bildirdi ki, bu təkcə onun yox, Qukasyan, Bako Saakyan, Serj Sarkisyan və Levon Ter-Petrosyanın dəfədir. Mən Rusiya Prezidentinə zəng elədim, o da dedi ki, ölkəsinin irəli sürdüyü təkliflərin məntiqinə uyğun olaraq, bu addımı atmağa cəhd etmək lazımdır. Söhbət status məsələsinin təxirə salınması, rayonların qaytarılması və rus sülhməramlılarının yerləşdirilməsindən gedir. Dedim ki, sülhməramlılar keçmiş DQMV-nin sərhədləri və Laçın dəhlizi boyunca yerləşdirilməlidir. O da həmroy olduğunu bildirdi və biz razılaşdıq. Artsaxın prezidentinə zəng eləyərək dedim ki, yuxarıda qeyd olunan variant daha əlverişlidir. Onun da razılığını aldım. Daha sonra parlamentdə təmsil olunmayan siyasi qüvvələri dəvət edərək, qərarım barədə onları məlumatlandırdım. Çoxunun reaksiyəsindən gördüm ki, məsələ onların ürəyincə deyil, bəziləri isə toplantıdan sonra sosial şəbəkələrdə yazdırılar ki, xalqı mübarizədən çəkindirənlər satıldır. Elə həmin gün mən Təhlükəsizlik Şurasının parlament fraksiyalarının nümayəndələrinin də iştirak etdiyi iclasını çağırırdım. Görüşdə Ermənistən prezidenti və patriarch da iştirak edirdi. Müxalifətlər təklifi həvəssiz qəbul etdilər. Mənim ictimaiyyətə hər hansı bəyanat verməyim Azərbaycanın bu təklifdən imtinası və nəticədə müqavimət sistemimizin bütövlükdə çökəməsi demək olacaqdı. Mən yenidən Rusiya Prezidentinə zəng elədim, dedim ki, razıyam. O da cavab verdi ki, səhərədək Əliyevlə danışıb, mənə zəng edəcək. Növbəti gün Bako Saakyan və Arkadi Qukasyan mənimlə görüşdülər və dedilər ki, status dəqiqləşdirilmədən və ya dəqiqlişmə mexanizmi hazırlanmadan razılığa gəlməyəcəklər. Onlar buna Koçaryan, Sarkisyan və Ter-Petrosyanın adından dedilər. Bunu isə artıq əhəmiyyəti yox idi. Mən qərarımı vermişdim və sonuna qədər gedəcəkdim..."

44 günlük müharibə dövründə də, ondan sonrakı zamanda da nə rəsmi Yerevan yalanlarına ara verdi, nə də erməni mətbuatı. Özləri dedi, özləri də yalanladı. Noyabrın 29-da "Ermənistənən səsi" qəzetinin "Paşinyanın Moskva səfəri: 4 "N" birində" başlıqlı yazısında deyildiyi kimi "fakelər ölkəsi"nə çevrilən Ermənistən "Bu gün Nikol Paşinyanın erməni xalqı və Ermənistən dövləti adıdan hər hansı danışqlar aparmağa heç bir haqqı yoxdur... Bu, Ermənistən "fakelər ölkəsi"ne çevirən Nikolizmdən əlavə dividentlər qazanmağa ümid edənlərin, nəticədə isə özləri "fake"ə çevrilənlərin hesablaşmalı olduqları bir faktdır..." Nəhayət ki, erməni mətbuatı FAKElə FAKTı fərqləndirməyi bacardı.

Onu da vurgulamaq lazımdır ki, Ermənistən mediasında Qarabağ münaqışəsi 1-ci Qarabağ müharibəsi dövründə də birtərəfli işıqlandırılıb. Həmin yazılarında da Ermənistən-Azərbaycan Qarabağ münaqışəsi barədə məlumatlar əsasən Azərbaycanın danışqlar prosesində iştirakdan imtina etməsi, Qarabağ müstəqillik verilməsi, Azərbaycan əsgərlərinin atəşkəs rejiminin pozması və s. olub. Ermənistən Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi saytında Qarabağın tarixən Ermənistənən bir hissəsi olduğu bildirilir və Qarabağın Azərbaycanın daxilində gələcəyinin olmadığı və qərar nə olursa olsun, bu ölkənin iradəsindən qaynaqlandığı vurgulanır: "Qarabağ xalqı öz müqəddərətini özü təyinətmə hüququna malikdir. Azərbaycanın Qarabağa hüquqi, siyasi və ya mənəvi iddiaları üçün heç bir əsası yoxdur".

Ermenistan xarici işlər naziri Zohrab Mnatsakanyan 9 may 2019-cu il tarixində "Radio Azatlyyun"dan olan jurnalistlə səhbəti də eyni məzmunu malik olub: "Ermənistən Dağılıq Qarabağın təhlükəsizliyinin yeganə qaranti ididi və olaraq qalır. Ermənistən və Artsax arasında kifayət qədər formalılmış, dərin bir sistemli bağlılıq var. Bizim üçün, bütün ermənilər üçün on vacib vəzifə Qarabağdakı 150 min soydaşımızın təhlükəsizlidir. Bu qarant funksiyasını təmin etmek üçün bir çox yolumuz və vasitəmiz var və bu işi tamamlayacaq və yeni müxtəlif vasitələrlə gücləndirəcəyik. Bu davamlı bir prosesdir".

Həmin illərdə Ermənistən "Daşnaktsutyun"un "Hay Dat" ofisi və siyasi məsələlər şöbəsinin müdürü Kiro Manoyan, məşhur erməni saytı "Arm.info" saytına verdiyi müsahibədə Ermənistən-Artsax hərbi-siyasi razılışması olacaq. Azərbaycan üçün isə sarı vərəqə olacağını bildirib. "Ermənistən-Artsax hərbi-siyasi razılışması olacaq. Azərbaycan üçün isə sarı vərəqə olacaq. Bənzər bir razılışma imzalayaq Yerevan və Stepanakert Bakıya Artsaxla bağlı danışqlar prosesini öz siltaşlıqları əsirliyində daimi olaraq aparmaq mümkün olmadığını açıq şəkilədə bildirəcəklər. Belə bir müqavilənin imzalanması zəruridir, çünki bu sənəd rəsmiləşdiriləcək və mövcud hərbi-siyasi əməkdaşlıq nöqtələrinə hüquqi baza yaradacaqdır. Bu müqavilə bir çox sualları cavablandıracaq. Məsələn, Ermənistənən baş na-

zırı danışqlarda Artsax xalqının maraqlarını təmsil etmək məsələsində öz qanunsuzluğunu bir daha vurgulamaq məcburiyyətində qalmayacaq. Nəhayət, İrəvanın Ermənistənən Artsaxın təhlükəsizliyinin qaranti olduğu barədə təkrarladığı bəyanatların hüquqi əsası qoyulacaq".

Erməni KİV-in son xəbərlərindən biri "Sputnik" xəbər agentliyinin erməni bölməsində "Qarabağ sülh danışqları ilə müntəzəm olaraq işləmək - Mnatsakanyan" başlığı ilə yayımlanıb. Ermənistənən xarici işlər naziri Zohrab Mnatsakanyan Nikol Paşinyan və Bako Saakyanın açıqlamalarını şərh edərkən, 6 iyun 2019-cu il tarixli bu məqalədə belə yazılıb: "Ermənistən və Qarabağ səlahiyyətləri danışqlar prosesində səmərəli əməkdaşlıq edirlər. 5 iyun tarixində Ermənistənən baş naziri Nikol Paşinyan hakimiyyətə gəlməzdən əvvəl Qarabağ rəhbərliyinin danışqlar masasında nələrin müzakirə olunduğu bildirilir və Qarabağın Azərbaycanın daxilində gələcəyinin olmadığı və qərar nə olursa olsun, bu ölkənin iradəsindən qaynaqlandığı vurgulanır: "Qarabağ xalqı öz müqəddərətini özü təyinətmə hüququna malikdir. Azərbaycanın Qarabağa hüquqi, siyasi və ya mənəvi iddiaları üçün heç bir əsası yoxdur".

Ermenistan xarici işlər naziri Zohrab Mnatsakanyan 9 may 2019-cu il tarixində "Radio Azatlyyun"dan olan jurnalistlə səhbəti də eyni məzmunu malik olub: "Ermənistən Dağılıq Qarabağın təhlükəsizliyinin yeganə qaranti ididi və olaraq qalır. Ermənistən və Artsax arasında kifayət qədər formalılmış, dərin bir sistemli bağlılıq var. Bizim üçün, bütün ermənilər üçün on vacib vəzifə Qarabağdakı 150 min soydaşımızın təhlükəsizlidir. Bu qarant funksiyasını təmin etmek üçün bir çox yolumuz və vasitəmiz var və bu işi tamamlayacaq və yeni müxtəlif vasitələrlə gücləndirəcəyik. Bu davamlı bir prosesdir".

Həmin illərdə Ermənistən "Daşnaktsutyun"un "Hay Dat" ofisi və siyasi məsələlər şöbəsinin müdürü Kiro Manoyan, məşhur erməni saytı "Arm.info" saytına verdiyi müsahibədə Ermənistən-Artsax hərbi-siyasi razılışması olacaq. Azərbaycan üçün isə sarı vərəqə olacaq. Bənzər bir razılışma imzalayaq Yerevan və Stepanakert Bakıya Artsaxla bağlı danışqlar prosesini öz siltaşlıqları əsirliyində daimi olaraq aparmaq mümkün olmadığını açıq şəkilədə bildirəcəklər. Belə bir müqavilənin imzalanması zəruridir, çünki bu sənəd rəsmiləşdiriləcək və mövcud hərbi-siyasi əməkdaşlıq nöqtələrinə hüquqi baza yaradacaqdır. Bu müqavilə bir çox sualları cavablandıracaq. Məsələn, Ermənistənən baş na-

zırı danışqlarda Artsax xalqının maraqlarını təmsil etmək məsələsində öz qanunsuzluğunu bir daha vurgulamaq məcburiyyətində qalmayacaq. Nəhayət, İrəvanın Ermənistənən Artsaxın təhlükəsizliyinin qaranti olduğu barədə təkrarladığı bəyanatların hüquqi əsası qoyulacaq".

Erməni tərəfinin verdiyi məlumatə görə, Azərbaycan Qarabağ münaqışəsi ilə bağlı 12 may 1994-cü il tarixli atəşkəs razılaşmasını köbüd şəkildə pozaraq, bütün xətt boyu genişmiqyaslı hücuma başladı. Bu və ya digər şəkildə dörd il əvvəlki silahlı qarşılama, hər iki tərəfin ciddi itki verəməsinə səbəb olan Dağılıq Qarabağ ətrafində ən geniş miqyaslı hərbi əməliyyatların başlanması idi. Ən gərgin döyüslər qoşunlarının təmas xəttinin cənub (Hadrut) və şimal-şərq (Martakert) istiqamətlərində aparılırdı. Aprilın 4-dən 5-nə keçən gecə çoxsaylı rakətatanlardan Azərbaycan silahlı qüvvələri cəbhəsinin cənub sektorunda istifadə edildi. Rusyanın vəsitsəli ətəklərin əldə etdikləri şifahi razılığa görə, 5 aprel səhəri 1994-cü il atəşkəs rejimi bərpa edildi.

XX əsrin 80-ci illərin sonu 90-cı illərin əvvəllərində ermənilərin türklərə, o cümlədən azərbaycanlılara qarşı apardığı informasiya mühəribəsi strategiyası müyyəyen ideoloji taktikalarla həyata keçirilir. Hər şeydən əvvəl ermənilərin azərbaycanlılara qarşı informasiya mühəribəsində ilk baxışdan əhəmiyyətsiz görünən xırda məsələlərdən istifadə olunur. Məsələn, onlar azərbaycanlıları "vəhşi", "köçəri", erməniləri isə "qədim tarixə malik", "mədəni" xalq kimi dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq üçün informasiya mübarizəsinin bütün imkanlarından istifadə edib və bundan sonra bu iki xalqın birlikdə yaşaya bilməyəcəkləri fikrini qlobal informasiya məkanında ictimai şüura yeritməyə çalışıblar. Tarix boyu uydurduqları yalanları utanmadan, çəkimədən bütün dünyaya yaymayı çox yaxşı bacarıqlar. Yalanları ayaq tutub yeridikcə isə iştahaları və həyəsiqliqləri daha da artıb, öz yalanlarına özləri də inanıblar. Erməni xalqının tarixi barədə uzun-uzadı yapsalar da, "Böyük Ermənistən", uydurma erməni dövləti barədə ağız dolusu danışalar da, hələ heç bir erməni alımı bu uydurma dövlətin sərhədləri barədə dəqiq xəritə ortaya qoya bilməyib.

Sonda onu qeyd etmək lazımdır ki, əsrlərdir ermənilərin dünyaya sıridıqları fake xəbərlər 44 günlük Vətən mühəribəsində yerlə-yeksən oldu. Azərbaycan ətək hərbi, ətək diplomatik, ətəsə de informasiya cəbhəsində işgalçı Ermənistən üzərində parlaq qələbə qazandı. Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin sözləri ilə desək, Böyük Ermənistən xülyası görbagor oldu, cəhənnəmə getdi...

Güney Mahmudova
Jurnalistika fakültəsi,
"Jurnalistika" ETL-nin
elmi işçisi

Sadə İNSAN, böyük MÜƏLLİM

Bir gün dünyaya gələn insan bir gün də onu tərk edir. Bu iki gün arasındakı ömür payında onun gördüyü işlər, əməllər, dediyi sözlər, düşündüyü fikirlər, iştirak etdiyi hadisələr insanların xatırələrində qalır. Elə insanlar vardır ki, onlar haqqındaki xatırələr adı bir şey kimi ölüb keçir. Elə insanlar da vardır ki, onlar haqqında xatırələr insanların qətblərinə təsir edir və göz yaşlarına səbəb olur.

Biz avqust ayının 8-də gözəl bir insanı itirdik. Ramin Mahmudzadə həyatını bitirdi və əbədiyyətə qovuşdu. Bu kədərli hadisədən mütəssir olan insanlar onu son mənzilə yola saldılar. Coşqun, gözəl və yaradıcı bir həyata son qoyuldu...

Ramin Mahmudzadə 1935-ci il avqustun 31-də Bakı şəhərində görkəmli ədəbiyyatçı Əli Nazimin ailəsində dünyaya gəlmışdı. O, 1956-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin Mexanika-riaziyyat fakültəsinə daxil olmuş, 1958-ci ildə isə təhsilini Ləninqrاد Dövlət Universitetində davam etdirmişdir.

Təhsilini bitirdikdən sonra əmək fəaliyyətini Azərbaycan Dövlət Universitetində davam etdirmişdir. Ramin Mahmudzadə BDU-nun ən qocaman müəllimlərindən biri idi. Onun 60 ildən yuxarı pedaqoji stajı var idi. Sözün əsl mənasında o, gözəl insan və böyük müəllim idi. Ona müəllimlərin müəllimi desək, daha düzgün olardı.

XX əsrin ikinci yarısından yeni yaranan kompüter elmləri (informatika) Azərbaycanda sürətlə öyrənilməyə və inkişaf etdirilməyə başladı. Ramin müəllim bu istiqamətin ölkəmizdə inkişaf etdirilməsində ən böyük rol oynayan insanlardan biridir. Onu Azərbaycanın ilk programçısı adlandırmaq olar. Ramin müəllim kompüter elmlərini dərindən başa düşən, onu ürəkdən sevən, çox böyük həvəsle öyrənən və onu öz tələbələrinə böyük qayğışlılıqla öyrədən bir şəxs idi. Hal-hazırda Azərbaycanın ali və orta məktəblərində onun yazdığı və hazırladığı kitablarla dərs keçilir. Onun düşüncələri və bu elmə olan böyük məhəbbəti sanki, bu kitablara hopmuşdur. Bu böyük məhəbbətin qıçılcımları Azərbaycan xalqının yeni nəsillərinə kompüter elmlərini öyrənməyə ilham verəcəkdir.

Ramin müəllim bizim fikrimizdə və qəlbimizdə ağsaçlı, gülərz, yüksək enerjili, daim sevdiyi elmi öyrənməyə və öyrətməyə çalışı-

çox qayğışlı bir insan kimi qalacaqdır. İnanmaq olmur ki, bu gözel insan daha kafedraya gəlməyəcək, özünün yumorlu, ağıllı və müdrik kəlmələri ilə heç kimin qəlbini daha sevindirməyəcək. Biz onu görəndə çox sevinirdik. Yaxınlaşış hal-əhval tutur və kompüter elmlərindəki yeniliklər barədə fikir mübadilələri edərdik. Onun çox güclü hafızəsi var idi, bütün yenilikləri daim izleyir və öz facebook ssəhifəsində yazardı.

Hamı bilir ki, kompüter elmləri ən sürətlə inkişaf edən və yeniləşən elmdir. Ramin Mahmudzadə bu elmin inkişaf dinamikasını tutardı, yenilikləri birinci öyrənib digər müəllimlərə də öyrənməyi tövsiyə edərdi. Paskal, C, C++, Java, CA, Python və s. programlaşdırma dillərini böyük həvəsle Azərbaycan gənclərinə öyrərdə.

Onu xarakterizə edən ən əsas cəhətlərdən biri sadəliyi idi. Heç vaxt özünü dərtmaz, böyükələr böyük, kiçikələr kiçik kimi danışardı. Tələbələrinin çox böyük dostu idi. Hətta uzun illər bundan əvvəl dərs dediyi tələbələr də onunla əlaqə saxlayar və həmişə onu məhəbbət və hörmətlə xatırlayardılar. O, tələbələrə mehribanlılıq göstərir, onlarla çox yaxın idi. Vaxt vardi o, tələbələrlə turist səfərlərinə gedərdi, onları olimpiadalara aparardı, onlarla bir masada duz-çörək kəsərdi.

Sadələyinə görə mən onu dünya səhərəti azərbaycanlı alim Lütfi Zadə ilə müqayisə edə bilərem. Mən Azərbaycanın fəxri olan bu böyük alimlə şəxsən görüşmüş, səhərətlər etmiş və uzun müddət möktublaşmışam. Həm Lütfi Zadə, həm də Mahmudzadə öz ömürünü kompüter elmlərinin inkişaf etdirilməsinə və öyrənilmesinə sərf etmişlər. Hər iki alim azərbaycanlıdır və öz dünya baxışlarına görə çox sadə insanlar olmuşlar. Lütfi Zadə 97, Mahmudzadə isə 87 yaşında vəfat etmişdir. Lütfi Zadə çox sevdiyi həyat yoldaşı Fey xanımın ölümündən sonra heç bir il keçməmiş dünyasını dəyişdi. Mahmudzadə də çox sevdiyi həyat yoldaşı Şəfiqə xanımın ölümündən heç bir il ötməmiş vəfat etdi. Hər iki azərbaycanlı alim peşəsini, öz elm sahəsini həddən artıq sevirdi. Hər ikisinin soyadı Zadə sözü ilə bitir, hər ikisi elmdə, təhsildə insanların qəlbində dərin izlər qoyaraq dünyaya tərk etdi.

Ramin müəllimin güclü humor hissi vardi. Biz onun xətrini çox isə təyirdik, daim maraqlı səhərətlər edir-

Azərbaycanda informatika elminin inkişafında xüsusi xidmətləri olan alim - Ramin Mahmudzadə

dik. O, öz duzlu zarafatlarından qalmazdı. Təhsil prosesində də tələbələri gülə-gülə, zarafatıya maraqlandıraq ciddi biliklərə doğru aparırdı.

Bu əvəzsiz insan həm müəllimlərə, həm də tələbələrə atalıq qayğısı göstərirdi. Hər hansı bir çətinlik olanda hamı onun yanına gedirdi. Tbilisi şəhərində keçirilən dünya olimpiadasına gedən tələbələrinin cibinə öz şəxsi vəsaitindən pul qoyur və onlara dəyərli məsləhətlər verirdi.

Göründüyü kimi, bu böyük insan həyatı boyu bütün varlığı ilə Azərbaycan elminə və təhsilinə xidmət etmişdir. Biz onunla elmi seminarlar keçirmiş, bir sıra innovativ layihələrə birlikdə rehbərlik etmişik. Qəlibi saf, ürəyiaçıq və xoşrəftar olan belə bir insanla həmkar olmağı özümüz üçün böyük xoşbəxtlik hesab edirik.

Bu qədim dünyaya milyonlarla insanlar gəlir və gedir. Ramin Mahmudzadənin də ömrü bir qığılçım kimi yandı və səndü.

Ömür bir qığılçım
Həyat bir andır
Çalış qığılçımıla
Çıraqlar yandır.

Ramin müəllimin qığılçımıları arṭıq minlərlə azərbaycanlı gəncin üzündə əbədi sələnecək çəraqlar yandırılmışdır. Bu çəraqlar Azərbaycan xalqını böyük və işıqlı gələcəyə aparcacıdır.

Bakı Dövlət Universitetinin təxminə Ramin Mahmudzadənin adı qızıl hərflərlə əbədi həkk olunacaqdır.

Bir də görürsən ki, açılan solur
Düşünən bir beyin bir torpaq olur.
Bir yandan boşalır, bir yandan dolur.
Sırrını açmayıır sirdəşa dünya.

Biz gəldi gedərik, sən yaşı dünə!!

Məşhur şairimiz Səməd Vurğunun bu ölməz sözləri heç bir vaxt öz mənasını itirmir.

Bakı Dövlət Universitetində yüzlərlə müəllim dərs deyib və bundan sonra da dərs deyəcəkdir. Lakin Ramin Mahmudzadə kimi dəyərləri alımlarımız haqqındaki xatırələr əbədi olaraq yaşayacaqdır. Belə gözəl insanlar dünyaya çox az gəlir. Azərbaycan xalqı onların qədrini bilir, dəyər verir və xatırələrini daim əziz tutur.

Fuad QURBANOV,
Tətbiqi riaziyyat və kibernetika
fakültəsinin baş müəllimi

"Sənəd və informasiya menecmenti üzrə kadr hazırlığı: üstünlükleri, perspektivləri" mövzusunda Beynəlxalq elmi konfrans keçiriləcək

2022-ci ilin 14-15 dekabr tarixlərində Bakı Dövlət Universitetində "Sənəd və informasiya menecmenti üzrə kadr hazırlığı: üstünlükleri, perspektivləri" mövzusunda Beynəlxalq elmi konfrans keçiriləcək. Konfrans sənəd və informasiya menecmenti üzrə kadr hazırlığının müasir durumu və perspektivləri üzrə dünyadan müxtəlif ölkələrindən olan tədqiqatçıları bir araya gətirməklə əldə edilmiş ən mühüm nəticələri müzakirə etməyə, yeni prioritet istiqamətləri müəyyənləşdirməyə şərait yaradacaq, təhsil və elmi tədqiqatların əlaqələndirilməsinə, bu sahədəki bilik və bacarıqların optimallaşdırılmasına, həmçinin elmi əlaqələrin genişləndirilməsinə xidmət edəcək.

Türkiyə, Rusiya, Moldova və digər ölkələrin ali təhsil müəssisələri və elmi-tədqiqat institutlarından olan tədqiqatçıların iştirakı ilə keçiriləcək konfransda sənəd və informasiya menecmenti, informasiya logistikası, kitabşunaslıq, kitabxanaşunaslıq, bibliografiyaşunaslıq, redaktəetmə, kitab sənayesi, müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar kimi sahələr üzrə məruzələr dincən olacaq. Konfransda müxtəlif ölkələrdən qatılacaq məruzəçilərin bu sahənin problemləri və alınışlı ən son nəticələr üzrə çıxışları nəzərdə tutulur.

BDU alimi xərçəngin diaqnostikasında tüpürcək biomarkerlərindən istifadəyə dair tədqiqat aparıb

Biofizika və biokimya kafedrasının müdürü, professor Rövşən Xəlilovun həmmüəllif olduğu "Xərçəngdə tüpürcək biomarkerləri" ("Salivary biomarkers in cancer") adlı elmi iş "Web of Science" elmmetrik bazasına daxil olan (IF: 5.394) "Advances in Clinical Chemistry" jurnalında fəsil kimi çap olunub. Qeyd olunan elmi işdə xərçəng xəstəliyinin diaqnostikası üçün tüpürcək biomarkerlərinin istifadəsindən bəhs edilir. Tüpürcək kliniki əhəmiyyət kəsb edən biomarkerləri aşkarlamaq üçün istifadə oluna və asanlıqla əldə edilə bilən, qeyri-invaziv və ucuz qiymətə olan nümunədir. Proteomika, transkriptomika, metabolomika və mikrobiomikanı əhatə edən tüpürcək əsaslı "omiks" texnologiyaları sürətlə inkişaf edib, maye biopsiyası və nanoelmdə diaqnostik məqsədlə tətbiq oluna bilər. Analitik üssüllərdən irəliləyişlər tüpürcəyin yalnız ağız boşluğunundan bütün fizioloji sistem və müvafiq olaraq fördiləşdirilmiş təbabətə qədər tətbiq sahəsini artırıb. Bütün bunları nəzərə alaraq, qeyd olunan elmi işdə tüpürcəkdə biomarkerləri müəyyən etmək üçün analitik yanaşmalardakı son nəticələrlər və onların xərçəngə diqqət yetirməklə diaqnostik, proqnoz və terapevtik markerlər kimi potensial istifadəsi araşdırılıb.

Bakı Dövlət Universiteti və "VolkswagenStiftung" Fondu-nun birgə təşkilatçılığı ilə "Kvant elminin və texnologiyalarının müasir trendləri: kvant materiallarından kvant informasiyasi-na qədər" mövzusunda Beynəlxalq yay məktəbi davam edir.

Yay məktəbinin ikinci günündə Özbəkistanın Turin Politexnik Universitetinin professoru Davron Matrasulovun "Artificial atoms in graphene as "table top" facility for testing of ultrarelativistic physics", Fizika İnstitutunun professoru Dünyamalı Məmmədovun "Optical properties of GeSb₂Te₂ compound in the mid-IR region of the reflection spectrum", Almanyanın Dortmund Texniki Universitetinin professoru Dieter Suterin "Quantum control of electronic and nuclear spin qubits: maximising fidelity and speed with minimal resources", İtaliyanın Abdus Salam adına Beynəlxalq Nəzəri Fi-

BDU-da kvant elminin və texnologiyalarının müasir trendlərinə həsr olunmuş Beynəlxalq yay məktəbi davam edir

zika Mərkəzinin professoru Rösario Fazionun "Introduction to time crystals", BDU-nun dosenti Şahmərdan Əmirovun "Metamaterials - perspective optical frequ-

ency converters" mövzularında məruzələri dinlənilib.

Yay məktəbinin III günü iştirakçılar Bakının tarixi yerləri ilə tanış olublar. Xarici iştirakçılar

Fəxri Xiyabanı və Şəhidlər Xiyabını ziyarət edib, Qoşa qala qapısı, Sabirin heykəli, İsmailiyyə binası, Qız Qalası, Şirvanşahlar sarayı, Heydər Əliyev Mərkəzi ilə tanış olublar.

Beynəlxalq Yay Məktəbinin IV günü Portuqaliyanın Lissabon Universitetinin professoru Yasser Omar "Introduction to quantum information and computation", Almanyanın Düsseldorf Universitetinin professoru Dagmar Bruss "On quantum resource theories", Fizika İnstitutunun elmi işçisi Elvin Əlizadə "Plasmon resonance in the ir spectrum on Bi₂Se₃ and Sb₂Te₃ 3D topological insulators", Ankara Universitetinin professoru Ali Gencer "An overview on quantum cooling for potential quantum technologies down to

mk range", Özbəkistanın Yeoju Daşkənd Texniki İnstitutunun professoru Jambul Yusupov "Tunable quantum transport in networks: from transparent to ptsymmetric quantum graphs", Gürcüstanın İlia Dövlət Universitetinin professor Şota Garuçava "Unconventional ordered phases in the ground state phase diagram of the half-filled t-t' ionic hubbard chain" mövzularında məruzə ediblər.

Qeyd edək ki, Yay Məktəbində ümumilikdə 40-dək məruzə dinləniləcək. Sonda iştirakçıların əldə etdiyi biliklərin qiymətləndirilməsi məqsədilə müsabiqə keçiriləcək. Məktəbi uğurla bitirən iştirakılara sertifikatlar veriləcək.

Biologiya fakültəsinin əməkdaşları Qızılağac və Hirkan Milli Parkında tədqiqat aparıb

Bakı Dövlət Universitetinin Biologiya fakültəsinin əməkdaşları Qızılağac və Hirkan Milli Parkında tədqiqat aparıblar. Tədqiqat zamanı son illər ətraf mühitdə baş verən təbii və antropogen dəyişikliklər, qlobal isti-

leşmə probleminin biomüxtəlifliyə təsiri və nəticədə yaranmış hazırkı vəziyyət müşahidə olunub. Qızılağac Milli Parkında Kiçik Qızılağac körfəzini Böyük Qızılağac körfəzi ilə birləşdirən Balıqtırı, Qəza və Kürütök-

kanallarında da müşahidələr aparılıb. Kiçik Körfəzə axan Viləşçayının deltasında sel vəsitsiələ gələn münxtəlif növ ağac və kol bitkilərdən formalanmış meşə örtüyü, formalanşan flora və fauna növləri kompleks parametrlər

üzrə müqayisəli təhlil edilib. Tədqiqat müddətində həmçinin Azərbaycan Respublikasının Qırmızı Kitabının 3-cü nöşrinə daxil edilməsi nəzərdə tulan bitki və heyvan növlərinə aid materiallar da toplanıb. Hirkan Milli Parkında

Xanbulan döryaçasına yaxın əraziyədə flora və fauna növləri təhlil edilib. Ərazi üçün xarakterik olan endemik və reliq flora və fauna növlərinə təbii və antropogen faktorların təsiri analiz edilib.

BDU və Ankara Universiteti biotexnologianın qida təhlükəsizliyi və tibb sahəsində tətbiqi üzrə birgə fəaliyyət göstərəcək

Bakı Dövlət Universitetinin rektoru Elçin Babayev Türkiyənin Ankara Universitetinin Texnoparkının Kənd təsərrüfatı, heyvandarlıq və qida mərkəzində görürlən işlərlə tanış olub.

Görüşdə Ankara Universitetinin Texnoparkının iş prinsipləri, sənaye müəssisələri ile universitetlərin əməkdaşlıq modelləri, elmi nailiyyətlərin sənayedə tətbiqi, sənayedə mövcud olan texniki problemlərin həllinə istiqamətlənmiş elmi praktiki tədqiqatların universitetlərdə həyata keçirilməsi ilə bağlı müzakirələr aparılıb.

Qeyd olunub ki, Ankara Universitetinin Texnoparkında sağlamlıq sahəsində tematik strukturlaşmaya dair işlər aparılır. Kənd təsərrüfatı, heyvandarlıq və qida mərkəzi yeni ideya və texnologiyalar istehsal edir. Bu labora-

toriyalarda tematik sahələrə xas olan konsepsiyanın yoxlanılması mərhələsi - sinaqları üçün platformadır. Laboratoriyalarda həmçinin sertifikatlaşdırma üçün akreditə olunmuş sınaq və təhlil xidmətləri təqdim olunur.

Kənd təsərrüfatı, heyvandarlıq və qida sektorlarında aparılacaq genom tədqiqatları üçün lazımi infrastrukturun tomin etməsi sayəsində qabaqcıl sahibkarlar tərəfindən seçim ediləcək qurum olan Mərkəz Ankara Universitetində bu sektorlara xas inkubasiya programı hazırlanır və həyata keçirir.

Ankara Universiteti və BDU arasında biotexnologianın kənd təsərrüfatı, qida təhlükəsizliyi və tibb sahəsində tətbiqi istiqamətinə birgə fəaliyyətin təşkil edilməsi barədə ilkin razılıq əldə olu-

nub.

Hazırda Ankara Universitetinin nəzdində olan texnoparklarda fəaliyyət göstərən biotexnologiya şirkətləri ilə əməkdaşlıq modeləri üzrəndə fikir mübadiləsi aparılıb. BDU-nun akademik heyətinin həmin biotexnologiya şirkətlərində praktiki təlimlərde iştirakı, BDU-nun Tədqiqat, İnkışaf və İnnovasiyalar üzrə Mükəmməllik Mərkəzinə biotexnologiya şirkətləri və bu sahədə fəaliyyət göstərən akademik heyətin cəlb edilməsi müzakirə edilib.

"Bakı"- "Baku" qəzetlərinin yaradıcısı olmuş, uzun illər bu qəzetlərə rəhbərlik etmiş Nəsir İmanquliyev onu tanıyanların xatırında qayğıkeş, uzaqgörən insan, müdrik alim və bacarıqlı müəllim kimi qalub. Həmsöhbətimiz, Nəsir müəllimlə Bakı Dövlət Universitetində uzun illər bir kafedrada çalışmış, vaxtilə Jurnalistika fakültəsinin dekanı olmuş Akif Rüstəmovla səhbətimizdə mərhum pedagoqu xatırladıq.

- Akif müəllim, bildiyimiz kimi, Nəsir İmanquliyev bu gün respublikanın ayrı-ayrı kütləvi informasiya vasitələrində çalışanların əksəriyyətinə, o cümlədən, sizə dərs deyib. Onu necə xatırlayırsınız?

- İnsanlar dünyasını dəyişəndən sonra, tədrīcən unudulur. İnsan da var ki, həmişə hamının qəlbində yaşayır. Belələri xeyirxah əməllərinə, qayğılılığını, həssaslığını görə başqalarından seçilir. Nəsir müəllim ucaboy, həmişə səliqəli geyimi ilə seçilən, üzündən nur yağan müəllim idi. Birinci kursda tələbələrinə "Jurnalistikaya giriş" fənnindən mühazirə oxuyar, jurnalistikən sırlarını öyrədərdi. Büyük həyat yolu keçmiş, mətbuatımızın siması olan Nəsir müəllim öz təcrübəsindən danışar, jurnalistikən cəmiyyətdəki rolumu tələbələrə aşılıyordı. İstərdim Azərbaycan mətbuatının digər cəfəkəsi, mətbuat tarixinin yorulmaz tədqiqatçısı Şirməmməd Hüseynovun Nəsir müəllim haqqında dediyi bir fikri yada salam. O deyir ki, eger bu gün universitetin Jurnalistika fakültəsində işgüzar atmosfer, tələbkarlıq və düzlük, xeyirxahlıq və səmimiyyət varsa, bu keyfiyyətləri yaranan və miras qoynardan biri də məhz Nəsir İmanquliyev olub. Bəli, yaradıcı ömr yolu keçmiş Nəsir müəllim yaddaşında belə qalıb.

Auditoriyani ələ almaq hər adama nəsib olmur. Nəsir müəllim oxuduğu mühazirlərlə tələbələri özüne cəlb edə bilirdi. Çünkü mühazirləri elmi-nəzəri cəhdən zəngin idi, həm də onun "Bakı" - "Baku" qəzetlərindəki təcrübəsi mühazirlərin maraqlı olmasına zəmin yaradırdı. Nəsir İmanquliyev əsl tələbə adamı idi. O, tələbələrin yazlarını redaktorlu olduğu qəzetde dərc edər, onlara yüksək qonorar yazardı. Beləliklə də onları mətbuatla bağlayardı. Tələbələrlə fordi məşğul olmayı xoşlayardı. Onları redaksiyaya dəvət edər, tapşırıqlar verər, bir sözlə, tələbələri redaksiyən "mətbəxi" ilə tanış edərdi.

Bir dəfə məni redaksiyaya dəvət etmişdi. Onda mən fakültəni yenice bittirib, mərhum Nuroddin Babayevin köməyi ilə kafedrada laborant işləməyə qalmışdım. Qısa səhərətən sonra dedi ki, səni işə götürmək istəyirəm, necə baxırsan? Düzü, bu xeyirxah təklif məni çəşdirdi, bilmədim nə deyəm. Bir anlıq tərəddüdən sonra eyni kafedrada işləyəcəyimi dedim. Elə vəxtdan - 1969-cu ildən taleyi Jurnalistikən nəzəriyyəsi və təcrübəsi kafedrasına bağladım. Hazırda Cahangir Məmmədinin

"Nəsir İmanquliyev əsl tələbə adamı idi"

rəhbərlik etdiyi həmin kafedranın girişində Nəsir müəllimin barelyefi, otaqda isə portreti asılıb.

Kafedrada işə başlayandan sonra Nəsir müəllimlə əlaqəm dəha ardıcıl oldu. İş elə getirdi ki, onun tədris etdiyi "Jurnalistikaya giriş" fənnindən məşgələləri aparmağı mənə tapşırdılar. Kümək məqsədi ilə məni Nizami küçəsindəki mənzilinə çağırılar, lazımı ədbiyatla təmin edərdi. Nəsir müəllimlədən çox olmuşam. O mənzilde duz-cörək kəsmişəm. Bu yaxınlıq onu mənə daha yaxşı tanıtdı.

Yeri gəlmışken, bir hadisəni yada salmaq istərdim. Nəsir müəllim jurnalistikən funksiya və prinsiplərindən mühazirə oxuyurdu. H.Zərdabidən, C.Məmmədquluzadədən misallar gətirirdi. "Burjua mətbuatı kapitalistin pul kisəsindən asılıdır" - deyəndə, tələbələrdən biri yerdən dilləndi ki, o nə deyən şeydir? Nəsir müəllim çox təmkinlə suala aydınlıq gətirdi və bildirdi ki, burjua cəmiyyətdə mətbuat pullu insanların maliyyə dəstəyi ilə çıxır. Bir neçə ölkədən nümunələrə də müraciət etdi.

Nəsir müəllimin tələbələrə övladı kimi münasibət göstəridi. Mən dəfələrlə onun şahidi olmuşam. Birinci kursda "Jurnalistikaya giriş" fənnindən imtahanı idi. Mən də assent idim. Bir anlığa bayır çıxmışdım. Xəbor gəldi ki, Nəsir müəllim çağırır. Getdim. Qarşısında ariq bir tələbə oturmuşdu. Dedi ki, bu tələbəyə "əla" qiymət yazmaq istəyirəm, imkan vermir, deyir "yaxşı" yaz. Mən tələbənin qiymət kitabçasına baxdım, əvvəlki qiymətləri də "əla" idi. Soruşdum niyə razı deyilsən, Tələbə "mən "əla"ya danışmadım, "yaxşı" mi yaxın gedim" dedi. Onu bayır çıxdım. Nəsir müəllim sözünün üstündə durdu, qiymət kitabçasına "əla" yazdı. Və dedi ki, bu tələbənin analitik təfəkkürü var, cavabları məntiqlidir, hadisələrə qiymət verməyi bacarır. Yadda saxla, gələcəkdə pozulmasa yaxşı jurnalist olə bilər. Nəsir müəllim yanılmamışdı, indi həmin o cılız, ariq tələbə jurnalistika sahəsində tanınan peşə sahibidir.

- Kim idi o tələbə, adını bilmək olarmış?

- Adını çəksəm, reklam olar. İstedadlar onun gözündə yayımlanmadı. Dərs dediyi, ümidi verdiyi tələbələri "Bakı" qəzeti işə cəlb edər, onların uğurlarına sevinərdi.

Vaxtilə "Bakı" qəzeti işə götürdüyü Famil Mehdi sonralar Jurnalistikən nəzəriyyəsi və təcrübəsi kafedrasının müdürü olur. Yaxşı yadimdadır, kafedranın işplanına əsasən Nəsir müəllimin açıq dərsi olmayıdı. Onda Famil müəllim onun dərsində oturmağı özünə rəva bilmədi. Dedi ki, həm yə dərs deyən, qəzeti nəzəri və praktik məsələlərini bize öyrədən müəllimin açıq dərsində oturmuq ayıbdır.

Bu gün Nəsir müəllimin dərs dediyi tələbələr kütłəvi informasiya vasitələrində uğurla çalışırlar. Hami onu həlim bir insan kimi tənənəyir. Yeri gələndə tərs üzü də var. Heç yadından çıxmaz. Ona imtahanda tələbə tapşıranda əsəbləşər "nəyə cavab versə, o qiyməti də alacaq" - deyərdi. Xoş niyyətli bu insan tələbəni incitməzdı.

- Akif müəllim, Nəsir müəllimin yüz illiyi ilə bağlı "Kaspi" qəzeti dərc olunmuş yazıda Sizin haqqınızda da fikirlər yer alıb. Görünür Nəsir müəllimlə yaxın olmusuz.

- Aramızdakı yaş fərqiə baxmayaraq çox yaxın olmuşuq. Değənən olduğundan həmişə səhər tez-tez dərslerin başlanmasına 10-15 dəqiqə qalmaq fakultəyə gəlirdim. Nəsir müəllim də birinici saata gələrdi, heç vaxt gecikməzdi. Oturub səhəbtəşərdik. Mövzular müxtəlif idi. Ölkədəki ictimai-siyasi vəziyyət, mətbuatın durumu, qəzetlərə etik normaların gözlənməməsi və s. Görünür bu səhəbtələr bizi daha da yaxınlaşdırırdı. Bir gün gördüm fakultəyə mendən də tez gəlib. Özü də çox kefsiz idi. Onu heç vaxt belə görməmişdim. Qızı Aida xanımın xəstəliyi onu sarsılmışdı. Kövrəldi, gözləri doldu. Ürək-dirok verdim. İlk dəfə idi ki, dərsi mənə tapşırıb getdi. Axşam zəng vurub qızının vəziyyəti ilə maraqlandım. Aida xanımın itkisi ilə heç cür barışa bilmirdi, elə bu da ola bilsin ustad müəllimin dünyasını dəyişməsinə səbəb oldu.

Nəsir müəllim bir arada xəstələnmişdi, xeyli müddət dərsə gələsi olmadı. Razi olmadım xəstəlik kağızı gətirsin, dərsləri özüm deyəsi oldum, maaşını da vaxtılıxında alıb bir tələbədən göndərirdim. Vaxt tapıb ara-bır özüm də gedib baş çəkirdim. Sağalıb ayağı qalxanдан sonra mənə dedi ki, sən məni lap xəcalətlə elədin.

Bu mənim ustad müəllimə

böyük hörmətim, saygım idi. Ayri cür də ola bilməzdi. İtalyan filosofu Paulo Ruffini əsl müəllim haqqında deyir ki, müəllim bir şama bənzər, özünü əridərək başqalarına işiq verir. Nəsir müəllim də ömrünün sonuna dək öz yetirmələrinə işiq bəx elədi.

- Bir daha "Kaspi" qəzətindəki yazıya qayıtmaq istəyirəm. Universitetin o vaxtkı rəhbərliyi iki nəfərin - Nəsir müəllimin və Seyfulla müəllimin işdən azad olması barədə təqdimat yazmağı sizdən tələb edib. Bu məsələyə bir qədər aydınlıq gətin...

- Mən indiyədək bu barədə mətbuatda çıxış etməmişəm. 2009-cu ilin dekabrında mənim 70 yaşım olanda "Azərbaycan" qəzətində Mahmud müəllimin yazısı gedib. Həmin yazıda bu hadisəyə ətraflı yer verilib. Yenidən o günləri xatırlamağa ehtiyac görmürəm.

- Anma hər halda özünüzdən eşitmək yaxşı olardı...

- Danış deyirsən danışım. Keçən əsrin 90-ci ilin əvvəlləri id. Fakültəyə yeni dekan seçilmişdim.

Ölkədə vəziyyət çox gərgin idi. Demək olar ki, hər gün olmasa da, həftədə 3-4 dəfə rektorluğun iclası keçirilirdi. İclasın birində o vaxtkı rektor məni ayağa qaldırıb ağsaq-qal müəllimlərimiz - Nəsir İmanquliyev, Seyfulla Əliyevin işdən azad olunması barədə təqdimat yazmağı tapşırırdı. Və dedi növbəti iclasa təqdimatla gəlim. Rektor onları hər ikisinin yaşı olmasını əsas gotirirdi. Düzü, onun gözlənilməz təklifi məni çıxılmaz vəziyyətdə qoydu. Birçə, çəkinə-çəkincə onu dedim ki, universitetdə onlardan da yaşlıları var. İclas qurtardı, kor-peşiman fakultəyə deyil, evə getdim. Səhərə kimi yata bilədim. Növbəti iclas başlayan kimi rektorun işarəsi ilə ayağa qalxdım. Təqdimatı soruştı. Değən Nəsir müəllim də, Seyfulla müəllim də mənim müəllimlərimdir. Belə bir təqdimat yazmaq mənimcün ağırdır. Əsəbi halda "Get yaz, getir" deyib əli ilə qapını gərtərdi. Öz otağıma gəldim. Bir Allah bilir nələr çəkirdim. Rektorun adına ərizə yazdım, yazdım ki, xahiş edirəm məni tutduğum dekan vəzifəsindən azad edəsəm. Əlimdə ərizə yenidən geri qayıtdı. İçəri daxil olub onu rektora təqdim etdim və dedim ki, dekan vəzifəsindən getməyim barədə ərizədir. Ərizəni almadı, dedi iclasdan sonra gələrsən yanına. Getmədim. Axşam həm Nəsir müəllim, həm de Seyfulla müəllim mənə zəng vurdular. Görünür kimlərə onlara məlumat vermişdi. Birçə onu dedim ki, narahat olmayıın.

Səhəri gün rektor məni çağırıldı. Kabinetində əvvəl çox mehriban səhəbətimiz oldu. Sonra mənim inadkarlığı gərəbür sənətə: "Niyə yazmırsan, nədən çəkinirsin, belə məsləhətdir". Dilim dinc durmadı, soruştum ki, məsləhəti kim verib. Sənki rektoru od götürdü. Elə bil əvvəlki adam deyildi: "Birçə o qalıb ki, rektor de-

kana hesabat versin, get, sənə bir həftə vaxt verirəm, yaxşı-yaxşı fikirləş" - deyib ayağa qalxdı, qapıya tərəf gəldi. Bu o demək idi ki, otağı tərk elə. Beləcə bir neçə dəfə məni çağırırdı və istədiyi təqdimatı ala bilmədi. Aramızda sərinhə yarandı, çalışırdım gözüne az görünəm.

Hadisənin gedişində xəbərdar olan Nəsir müəllim, indi olmasın, məni qucaqlayıb dedi ki, özün yaxşı bilirsən, bütün bunlar mənim başımdadır, çalış Seyfulla müəllim qalsın, mən getsəm də olar, onsuza da iki qəzətin redaktoruyam, sən yeni seçilmişən, qal işlə.

Təvəzökarlıqdan bir qədər uzaq da olsa, deyim ki, mən sadəcə, öz vicedənliq borcumu yerinə yetirdim. Hər ikisinin getməsinə imkan vermedim. Mənə elə gəlir ki, müəllimə hörmət qoyan hər bir kəs belə edərdi. O günləri xatırlayanda deyirəm nə yaxşı bəzi insanların sözüne qulaq asmadım. Yoxsa indi müəllim həmkarlarının, məni tanıyanların üzünə necə baxardım?

- Akif müəllim, jurnalist tələbələrin peşəyə olan marağını bilmək istərdik. Fakültənin müəllimi kimi qəzətərimizin bugünü ilə bağlı nə düşünürsünüz?

- İndiki tələbələrin az bir qismi peşəyə maraq göstərir. Onun kökünü qəbul imtahanlarında axtarmaq lazımdır. Çünkü qəbul olunanların əksəriyyəti digər ixtisasları seçib testin sayısında bizim fakultəyə düşüblər. Əvvəller 1976-1991-ci illərdə fakultəyə qəbul qabiliyyət imtahani keçirilirdi. O da müsbət nəticəsini verirdi. Onun bərpası üçün dəfələrlə müraciət etməyimə baxmayaraq xeyri olmayıb. Bəziləri elə bilir ki, fakultə qəbul imtahanlarına müdaxilə etmək fikrindədir. Fakultə kollektivinin iştirakı olmadan qabiliyyət imtahanlarını kim isteyir keçirsin. İstək kütłəvi informasiya vasitələrinin əməkdaşları, isterə də Mətbuat Şurasının üzvləri. Bizim üçün fərqi yoxdur, təki peşəyə marağı olanlar gəlsin.

Bu ilin noyabr ayında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev "Jurnalistlərin dostu" mükafatının təqdimat mərasimində çıxış edən jurnalist, millət vəkili Aqil Abbas bu məsələni qaldırdı. Ölkə başçısı onun fikrini müsbət qarşılıdı və bildirdi ki, gələcək jurnalistlərin peşəkarlığı, bacarığı təkcə testlə ölçülə bilməz.

Sələm ikinci hissəsinə gəldikdə, arzu edərdim ki, qəzətlər yeni ildə maliyyə çətinliklərində xilas olsun, reklam bazarı, satış məsələsi qaydaya düşsün. Yeri gəlmışken, vaxtilə dediyim bir arzunu da xatırlatmaq istərdim. Yaxşı olardı ki, Jurnalistika fakültəsində Nəsir müəllimin adına təqəüd təsis edilsin, auditoriyalardan birinə onun adı verilsin.

Vəfa Məmmədli,
"525-ci qəzet"
19.12.2021-ci il

BDU Azərbaycanlı Tələbələr və Məzunlar Platformasının təhsil və karyera sərgisində

Avqustun 1-də Azərbaycanlı Tələbələr və Məzunlar Platformasının (ASAP) təşkilatçılığı ilə təhsil və karyera sərgisi keçirilib. Bakı Dövlət Universitetinin də təmsil olunduğu sərgidə ölkəmizin bir sıra aparıcı ali təhsil müəssisələri, ictimai təşkilatlar, müxtəlif şirkətlər təmsil olunub. Sərginin keçirilməsin-

də məqsəd savadlı, bacarıqlı, təcrübəli və iş potensialı ilə fərqlənən gənclərin məşgulluq imkanlarını artırmaq, vətəndaşların dövlət və özəl qurumlarda işlə təmin olunmalarına dəstək göstərmək, habelə müəssisələrin mövcud iş və kəndsiyaları haqqında məlumat vermələri üçün şərait yaratmaqdır.

Sərgidə iştirakçılarla BDU-da təhsil və karyera imkanları, Universitetin elmi-tədqiqat yönümlü və sosial layihələri, xarici ölkə universitetləri ilə iki diplom programları haqqında ətraflı məlumat verilib. BDU-nun fəaliyyətini eks etdirən kitab və qəzet nöşrləri, elmi-tədqiqat jurnalları, broşür və bukletlər ziyarəçilərdə maraqlı doğurub.

BDU-nun Tələbə Elmi-Texniki Yaradıcılıq Mərkəzində iki külək turbini hazırlanır

Avqustun 3-də Bakı Dövlət Universitetində yeni yaradılan Tələbə Elmi-Texniki Yaradıcılıq Mərkəzində (TETYM) tələbələr və gənc mütəxəssislər tərəfindən vertikal və horizontal tipli iki müxtəlif külək turbininin hazırlanmasına başlanıltı. Ümumi gücü 1200 Watt olacaq HAWTs və VAWTs tipli bu turbinlərin bütün hissələri tələbələr tərəfindən hazırlanacaq. Layihənin sentyabr ayının sonuna kimi yekunlaşdırılması nəzərdə tutulur.

Mərkəzin həyətində yerləşən günəş panelləri və hazırlanan turbinlərindən ibarət alternativ enerji mənbəyi sisteminin ümumi gücü 2000 Watt təşkil edəcək ki, bu da TETYM-in inzibati binasını tam olaraq elektrik enerjisi ilə təmin etməyə imkan verəcək.

Bundan əlavə, TETYM-də çalışın tələbə və gənc tədqiqatçılar Azərbaycan Respublikası Gənclər Fondu tərəfindən elan olunmuş "İdeyanı Reallaşdır - 2022" adlı qrant müsabiqəsinə müxtəlif kateqoriyalar üzrə 4 layihə töqdim ediblər. Mərkəzin üzvləri SOCAR və Dördüncü Sənaye İñqilabının Təhlili və Koordinasiya Mərkəzinin (4SİM) birgə təşkilatçılığı ilə 2022-ci il 9-11 sentyabr tarixlərində Bakı Ali Neft Məktəbində keçiriləcək "Enerji və Dördüncü Sənaye İñqilabı" Həkaton yarışmasında 2 layihə ilə yarışacaq. Layihələr Şərqi Zəngəzur və Qarabağ iqtisadi rayonlarında bərpa olunan enerji resurslarından istifadə mövzusuna həsr olunub.

Qeyd edək ki, BDU-nun Tələbə Elmi-Texniki Yaradıcı-

lıq Mərkəzinin inzibati binası bu ilin iyun ayında istifadəyə verilib. Mərkəzdə tələbələr elmin müxtəlif sahələri üzrə tədqiqatlar aparır, tədris prosesində əldə etdikləri bilikləri daha da gücləndirirlər. Mərkəzdə BDU ilə yanaşı, ölkənin digər ali təhsil müəssisələrinin tələbələri də müxtəlif sahələr üzrə təhsil-elm-innovasiya istiqamətində yerinə yetirilən layihə və programlarda iştirak edirlər.

Mərkəzdə elektronika, materialşunaslıq, kimya mühəndisliyi, programlaşdırma, süni intellekt, mexanika, mexatronika, robototexnika mühəndisliyi, ekologiya mühəndisliyi, astrofizika və kosmik elmlər istiqamətləri üzrə dərnəklər fəaliyyət göstərir.

Azərbaycanda ilk dəfə urdu dilini öyrənənlər üçün rəngli və şəkilli formatda dərslik nəşr olunub

Avqustun 1-də Bakı Dövlət Universitetinin Şərqşünaslıq fakültəsinin urdu dili müəllimi Eldost İbrahimovun müəllifi olduğu "Urdu dili A1" dərs kitabı çapdan çıxb.

Şərqşünaslıq fakültəsinin Pakistan üzrə regionsünaslıq ixtisasında təhsil alan tələbələr üçün nəzərdə tutulmuş kitab Azərbaycan dilində rəngli və şəkilli formatda nəşr olunmuş ilk urdu dili dərsliyidir. Azərbaycanla Pakistan arasındakı diplomatik əlaqələrin 30 illiyi və BDU-nun Urdu dili şöbəsinin fəaliyyətə başlamasının 20 illiyinə həsr olunmuş kitabdan Şərqşünaslıq fakültəsinin tələbələri ilə yanaşı, urdu dili sərbəst şəkildə və ya Azərbaycan dili ilə müqayisə edərək öyrənmək istəyənlər də istifadə edə bilər.

14 bölmədən ibarət olan dərsliyin nəşr olunmasında əsas məqsəd azərbaycanlı oxuculara urdu dilində yazmağı, oxumağı, anla-

mağı və danışmağı öyrətmək, eyni zamanda onlara Pakistan xalqının mədəniyyəti, tarixi, məişəti barədə qısa mətnlər daxilində məlumat çatdırmaqdır.

BDU-da könüllülük hərəkatı genişlənir

Bakı Dövlət Universitetində könüllülük hərəkatı ildən-ilə genişlənir. 2019-ci ildən fəaliyyət göstərən "BDU könüllüləri" qrupu hazırda öz ətrafında 700-dən çox könüllü tələbəni birləşdirir.

Qrup 2020-ci ildən başlayaraq bir səra uğurlu layihələr həyata keçirib, BDU-da könüllülük hərəkatının genişlənməsində, tələbə təşkilatları ilə birgə sosial və mədəni-kültəvi tədbirlərin təşkilində fəal iştirak edib. Pandemiya dövründə əməkdaş və tələbələr arasında "COVID-19" xəstəliyi ilə mübarizə istiqamətində maarifləndirmə işində, xüsusi karantin rejiminin tələbərinə riayət olunmasına nəzarətin həyata keçirilməsində, eləcə də tələbələrin onlayn dərslərə fəal qoşulmasının təşviqində xüsusi fəallıq göstərib.

Hazırda könüllü tələbələr BDU-nun müxtəlif struktur bölmələrində könüllü kimi fəaliyyət göstərməklə Universitetin ictimai həyatında fəal

iştirak edirlər. Bu ilin ilk yarısında "BDU könüllüləri" qrupunun təşkilatçılığı ilə müxtəlif səpəkli 47 tədbir keçirilib.

Universitetin könüllüləri həmçinin ölkəmizdə həyata keçirilən irimiqyaslı beynəlxalq və respublika əhəmiyyətli tədbirlərdə, sosial layihələrdə, humanitar aksiyalarda fəal iştirak etməklə respublikamızda uğurla həyata keçirilən gənclər siyaseti və könüllülük hərəkatına öz töhfələrini verirlər.

"BDU könüllüləri" könüllülük sahəsində əməkdaşlığın möhkəm-ləndirilməsinə, ölkəmizdə fəaliyyət göstərən digər könüllülər təşkilatları ilə əlaqələrin qurulmasına xüsusi diqqət yetirir. Eyni zamanda gənclər arasında könüllülük sahəsində qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın qurulması ilə bağlı mövcud beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsinə səy göstərir.

BDU-nun Hirş indeksi 52-yə çatıb

Bakı Dövlət Universitetinin inkişaf strategiyasının əsas məsələlərindən biri də elmi-tədqiqatların prioritetlərini dünya elminin inkişaf istiqamətlərinə və ölkənin mühüm ictimai-mədəni məsələlərinin həllinə uyğun müzəyyənləşdirməkdir. BDU Avropa və dünya tendensiyalarına uyğun qabaqcıl texnologiya və nailiyyətlər səviyyəsində peşəkar sahələrin funksiyalasdırılması və inkişafını təmin edə bilən mütxəssislər, elmi və elmi-pedaqoji, mühəndis-texniki kadrlar hazırlanı, sənaye müəssisələri

ile olan mövcud əlaqələri inkişaf etdirməklə elmi nəticələri kommersiyalasdırın struktura və bazaya malikdir.

"Clarivate Analytics" Beynəlxalq İnformasiya Agentliyinin resmi məlumatına əsasən, BDU-nun Hirş indeksi artaraq 52 olub (Hirş indeksi alımların, elmi təşkilatın fəaliyyətinin elmi əsərlər və həmin əsərlərə istinada görə kəmiyyət göstəricisidir). Hər bir əsəre istinadların orta sayı isə 6.06-ya qədər yüksəlib. Onu da qeyd edək ki, 2018-ci ilin sonunda BDU-nun Hirş indeksi 35-ə bərabər olub.

Onu da qeyd edək ki, bu göstəricilərlə BDU Azərbaycan universitetləri arasında yenə liderdir.

BDU-nun tələbəsi V İsləm Həmrəyliyi Oyunlarında gümüş medal qazanıb

Bakı Dövlət Universitetinin Hüquq fakültəsinin II kurs tələbəsi, Azərbaycan Kikboksinq Federasiyasının I vitse-prezidenti Ramal Aslanov V İsləm Həmrəyliyi Oyunlarında kikboksinqin "lou kik" növündə gümüş medal qazanıb.

Kikboksinqin "lou kik" növündə 75 kq çəki dərəcəsində çıxış edən Ramal Aslanov finalda Türkiyə idmançısı Ünal Alkayıla mübarizə aparıb. Qeyd edək ki, Ramal Aslanov 2012 və 2019-cu illərdə Azə-

baycan Respublikası Gənclər və İdmən Nazirliyi tərəfindən cari ilin kikboksinq üzrə ilin ən yaxşı idmançısı seçilib. Azərbaycanda qeyri-olimpia idman növlərinin inkişafında xüsusi xidmətlərinə görə Ramal Aslanov 2016-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən Fəxri Formanla təltif edilib. 2015-ci ildə "İdmən ustası", 2017-ci ildə isə "Əməkdar idman ustası" fəxri adlanına layiq görüllər.

BDU-nun magistr məzunları öz təəssüatlarını bölüşür: "Təhsil aldığımız müddətdə təhsilin əhəmiyyətini daha yaxşı dərk etdik"

Tətbiqi riyaziyyat və kibernetika fakültəsinin magistr məzunu Jalə Xəlilova:

"BDU-nun 2022-ci il məzunuym. 2016-ci ildə BDU-nun Tətbiqi riyaziyyat və kibernetika fakültəsinin "Kompiuter elmləri" ixtisası üzrə təhsil almışam. 2020-ci ildə bakalavr təhsilimi bitirmişəm. Universitetdə dörsərən yüksək səviyyədə keçirilmişsi, müəllimlərin tələbələrdə dərsə böyük maraq yaratması, təsadüfi deyil ki, magistr təhsilimi də məhz BDU-da almağa məni sövq etdi. 2020-ci ildə Tətbiqi riyaziyyat və kibernetika fakültəsinin riyaziyyat ixtisasının "Diskret sistemlər" ixtisaslaşmasına daxil oldum. Universitet sayesində çox dəyərli və öz sahələrində peşəkar müəllimlər tanıdım. Müəllimlərimizin böyük həvəslə tədris etdiyi fənləri çox böyük həvəslə öyrəndim. Dönüb arxada qoyduğum altı ile baxdıǵım zaman universitet həyatımın hər anını doya-doya yaşıdıǵımın fərqiñə varıram. BDU-ya qəbul olmaq mənim uşaqlıq arzum idı. Nə xoş ki, bu arzu indi bir unudulmaz xatırıyo əçvərilib. Azərbaycanın ilk ali təhsil ocağının məzunu olmaq çox özəl və möhtəşəm bir hissdir, yaxşı ki, mən də BDU-nun məzunuym."

Hər bir gəncin həm tərbiyə, həm təlim-tədris cəhətdən formalasmasında və cəmiyyətdə nümunəvi şəxsiyyət kimi yetişməsində universitetin rolü böyükdür. Ölkənin ən nüfuzlu Universiteti olan BDU-nu fərqlənmə diplomu ilə bitirmək həqiqətən də çox qürurvericidir. Universitetdə təhsil aldığımız müddətdə çalışmanın önemini daha yaxşı dərk etdik, oxuduq, öyrəndik, imtahanları uğurla başa vurduqda sevincdən yerə-göye siğmadıq. Və ən əsası Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin təhsil aldığı Universitetdə təhsil almaq mənim üçün

Bu il Bakı Dövlət Universitetindən 5000-dək tələbə və magistrant məzun oldu. Yüksək göstəricilərlə BDU məzunu adını qazanan magistrlerin bir neçəsinin təəssüratlarını öyrəndik.

Jalə Xəlilova

Suqra Orucova

Jalə Səmədova

Adil Əliyev

Kənan Novruzov

böyük bir şərəfdir. BDU-da 6 illik təhsil həyatımda öyrəndiklərimin gələcəkdə mənə yeni ugurlar və nailiyyətlər qazandıracağına əminəm."

Tarix fakültəsinin magistr məzunu Suqra Orucova:

"Azərbaycanın ən qocaman ali təhsil ocağı BDU-da tələbə olduğum üçün qürur duyuram. Mən həm bakalavr, həm də magistr təhsilimi bu universitetdə almışam. Təhsil aldığım müddətdə BDU mənə bir çox uğur qazandırdı. İlk öncə mühüm biliklərə yiyələnmiş və Azərbaycanın bir çox görkəmli alimlərindən dərs almışam. Həqiqətən, bu illər ərzində sosial çevrəm çox dəyişdi, yeni dostlar qazandı, bu günə qədər də əlaqələrimiz davam edir. Bakı Dövlət Universitetində konfranslar keçirilən zaman könüllü olduğum dövrədə bir çox xarici alimlərlə tanış oldum və bətanışlıq mənədə təhsilə yeni baxışların yaranmasına səbəb oldu, hətta, deyə bilərem ki, yeni fikir formalaşdırıldı. BDU mənim dünyagörüşümün formalaslaşdırılınca böyük rol oynadı. Başda universitet rəhbərliyi olmaqla bütün müəllimlərim və tələbə yoldaşlarıma göstərdikləri dəstəyə görə təşəkkür edirəm."

Şərqsünaslıq fakültəsinin magistr məzunu Jalə Səmədova:

"Regionda Şərqi dillərini fundamental şəkildə öyredən BDU-nun Şərqsünaslıq fakültəsinin məzunu olmaq çox qürurvericidir. Bakalavr pilləsini bitirdikdən sonra ele həmin il magistr təhsili mi davam etdirdim. Təhsilim zamanı dörsərlərə yanaşı ictimai, səsial sahədə aktivlik göstərərək diplomatiya sahəsində nəzəri və praktiki biliklərə yiyələndim, səfirlərlə görüş, xarici vətəndaşlarla ünsiyyətin qurulması, tədbir və konfrans zamanı çıxışlar mənədə yeniliklərə açıq olmağımı, emosional intellektimi artırırdı. Düşünürəm ki, yeni dostlar, yeni sosial sfera, təcrübələr, xoş xatirələr ömrümüzün sonuna qədər bizimlə olacaq və gələcək karyeramızın formalaslaşmasında böyük rol oynayacaq. Əlbəttə bu uğurların əldə edilməsində doğma universitetimin rolü əvəzedilməzdür. Əziz BDU ailəsi, hər birinize ayri-ayrılıqla öz minnətdarlığını bildirirəm."

Hüquq fakültəsinin magistr məzunu Adil Əliyev:

"Ölkəmizin ən qədim və ən böyük ali təhsil ocağı olan BDU-nun məzunu olmaqdən böyük fəxarət hissi duyarım.

BDU-da təhsil aldığım illər həyatımın ən unudulmaz, maraqlı və macəralı illəridir. Doğma universitetim mənə çoxsaylı dostlar, xoş xatirələr, hüquq sahəsində professional bilik və bacarıqlar qazandırdı. Universitetdə tələbəlik illəri elə də asan olmasa da, amma sözün əsl mənasında dəyərlidir. Hər bir insan bu illərin mənasını zaman keçdikcə daha yaxşı anlayır. Qeyd edim ki, keçmiş 1-ci dərəcəli şahmatçı kimi Hüquq fakültəsi mənim strateji və analitik düşünmə qabiliyyətimi daha da inkişaf etdirdi. Universitetdə təhsil aldığım dövrədə geniş könnüllülük fəaliyyətimin sonradan mənə çox faydası olacaq.

Sevindirici məqamdır ki, mən Hüquq fakültəsinin 2016-ci ildə bakalavr, 2022-ci ildə isə magistr pilləsini forqlənmə diplomları ilə bitirmişəm. Bu böyük uğurun əldə edilməsində başda BDU-nun Biologiya fakültəsinin 1996-ci il məzunu olmuş əziz anama, universitet rəhbərliyinə və müəllimlərimə, mənim hüquqşunas kimi formalaslaşdırıldığımda əməyi keçmiş bütün insanlara dərin minnətdarlığı bildirirəm."

Jurnalistika fakültəsinin magistr məzunu Kənan Novruzov:

"BDU, altı il orada olduğum, ikinci ailəmə əçvirlən Jurnalistika fakültəsi haqqında saatlarla danışa bilərəm. Bu təhsil müəssisəsinin, qazandığım dostların, müəllimlərin, yaşadığım təcrübələrin həyatımda xüsusi yeri var. Bakalavr təhsil pilləsindən məzun olanda universitetimin 100, fakültəmin 50 yaşı var idi. Həmin vaxt bu yubileyə bağlı "Elə bir ailədən ki..." adlı kitab hazırladım. Kitabda BDU-ya, fakültəmə ikinci dəfə qovuşacağım barədə söz vermişəm. Şükür, vədi mi yerinə yetirə bildim və doğma məkanda magistratura təhsili dəala bildim. Hələ də son olduğunu düşünmürəm. Çünkü bunu istəmirəm. Ümid edirəm, bu dəfə əməkdaş kimi BDU-ya, fakültəmə qayida bilərəm. Müəllimlərimə minnətdaram. Bütün müəllimlərimin üzərimdə xidmətləri var. Həmişə etimadlarını doğrultmağa çalışacağam. Size bir də qovuşmaq ümidi, əziz BDU, doğma Jurnalistika fakültəsi!"

*Həzırladı: Nəriman Əsədova
İctimaiyyətlə əlaqələr və informasiya şöbəsi*

Avqustun 29-da Elm və Təhsil Nazirliyinin Beynəlxalq əməkdaşlıq şöbəsinin əməkdaşları ilə Bakı Dövlət Universitetinin müvafiq struktur nümayəndələri arasında görüş keçirilib.

Görüşdə əcnəbilər üçün Azərbaycan təhsilinin cəlbediciyyinin artırılması ilə yanaşı, BDU-da təhsil alan əcnəbilərin təhsilinin təşkili məsələləri də müzakirə olunub.

Universitetin Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru Şahin Pənahov təhsilin beynəlmiləlləşməsi və BDU-da əcnəbi təhsilərlərin sayının artırılması istiqamətində görülən işlərdən bəhs

Əcnəbi tələbələrin qəbulu ilə bağlı görüş

edib.

BDU-nun Tədrisin təşkili və idarə olunması Mərkəzin direktoru Elçin Məmmədov əcnəbi tələbələrin Universitetə qəbulunun mərkəzləşdirilmiş sistem üzərində aparılması ilə bağlı məlumat verib.

Görüşdə həmçinin Elm və Təhsil Nazirliyinin Beynəlxalq əməkdaşlıq şöbəsinin müdürü Müavini Pərvin Məşədi-Zadə, Xaricdə təhsil və əcnəbi tələbələrlə iş sektorunun müdürü Müjdət

Həsənov və digərləri çıxış ediblər. Çıxışlarda əcnəbi tələbələrin təhsil alması, onların say və keyfiyyət göstəriciləri, əcnəbi məzunların fəaliyyət istiqamətləri və qazandıqları uğurlar, Bakı Dövlət Universitetinin beynəlxalq rəqabətliliyinin artırılmasında, ölkədaxili və xarici reytinginin yüksəlməsində əcnəbi tələbələrin rolü, Azərbaycan təhsilinin ixrac yönümlülüğünün göstəriciləri müzakirə olunub.

Buraxılışa məsul:

Afaq Sadıqova

Redaksiya heyəti:

Əliş Ağamirzayev
Vüqar Əliyev
Cahangir Məmmədli
Allahverdi Məmmədli
Xatirə Hüseynova
Samir Mirzəyev

Dizayn - tərtibat:

Aynur Qurbanqızı

Bakı Dövlət Universitetinin mətbəəsində çap olunmuşdur.

Çapa imzalanıb:
31.08.2022
Tiraj: 1000 nüsxə

Redaksiyanın mövqeyi ilə müelliflərin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Dərc olunan məqalələrin mətninə görə redaksiya məsuliyyət daşıdır.

Əlaqə nömrəsi:
(+994 12) 538 42 08